

SLOVENSKI

Poročevalac

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL "Naš tisk". Direktor: Rudi Janhuba / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska tiskarna "Slov. poročevalca" / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Čopova ulica 58-III, telefon 22-575 in 22-621 / Oglasiški oddelk: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-596, za ljubljanske naročnike 29-463, za zunanje 21-832 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Nafodne banke 601-T-163 / Mesečna naročnina 200 din

Važno poročilo v britanskem parlamentu

Združenje Koreje na miren način — Odprta vrata za sporazum med velesilami — Spremembe v ZSSR ne smejo biti ignorirane

London, 29. jul. (r) V Zgorajšnji zbornici je namestnik zunanjega ministra lord Salisbury ob pričetku zunanje politične debate podal ekspeze. Izjavil je, da naj bi po mnenju britanske vlade v politični konferenci o Koreji sodelovale poleg Južne in Severne Koreje ter ZDA tudi LR Kitajska in ZSSR, ki imata skupne meje s Korejo. Razen tega naj bi bili zastopani Avstralija in In-

dija, ki sta prizadeti s korejskim konfliktom. Če bi bil na konferenci dosežen resničen napredek, ni razloga, da se konferenca ne bi bavila tudi z drugimi vprašanji Daljnega vzhoda. Treba pa bi bilo upoštevati realni položaj na Daljnem vzhodu, pri čemer ravnotežje ne bi smelo biti porušeno. Britanska vlada stoji na stališču, da je pravilna rešitev korejskega vprašanja združenje Koreje na miren način.

Na konferenci v Washingtonu je bilo sklenjeno, da zahodne velesile ne bodo takoj ali celo avtomatično spremenile svoje politike proti LR Kitajski po podpisu premirja v Koreji. Toda to vprašanje se lahko v teku dogodkov ponovno prouči. Nihče ne ve, če sklenitev premirja v Koreji ne bo vodila do spremembe politike Sovjetske zveze in LR Kitajske glede Daljnega vzhoda. Če se to zgodi, so vrata odprta za sporazum med vzhodnimi in zahodnimi velesilami. Medtem bo Velika Britanija odločno izvajala prepoved trgovanja z LR Kitajsko s strateškim materialom, nadalje pa bo trgovala z LR Kitajsko z nestratiškim materialom.

Glede predloga za sklicanje konferencie zunanjih ministrov štirih velesil, je izjavil Salisbury, da bo po mnenju ministrskega predsednika Churchilla

la ta konferenca dala dragoceno priliko za izmenjavo mnenj s Sovjetsko zvezo. Ta konferenca ne zapira vrat za konferenco državnih poglavarjev štirih velesil, ki bi bila poznejše. Na konferenci zunanjih ministrov zahodnih velesil v Washingtonu je prevladalo prepričanje, da bi bila konferenca zunanjih ministrov štirih velesil koristna z ozirom na zadnje dogodke v Sovjetski zvezi in v Vzhodni Nemčiji. Če bi predlog čakali na možnost takega sestanka, bi se morda izgubila prilika, ki se ne bi tako hitro vrnila. Glede politike Sovjetske zveze je izjavil Salisbury, da politika Stalinovih naslednikov še ni jasna. Ni mogoče še vedeti, če je prišlo do resničnih sprememb. Toda nespametno bi bilo spremembe popolnoma ignorirati.

V Spodnji zbornici je namestnik ministrskega predse-

dnika Butler na vprašanje laburističnih poslancev ponovno poudaril, da je treba vprašanje sprejema LR Kitajske v OZN proučiti šele pozneje. Britanska vlada bo upoštevala vse izraze javnega mnenja o priliki zasedanja Generalne skupščine OZN.

Novi trgovinski sporazum s Francijo

Beograd, 29. julija. Jugopres je izvedel, da se pogajanja za določitev novega seznama blaga za gospodarsko leto 1953-54 bližajo koncu. Računajo, da bo novi trgovinski sporazum podpisan konec tega tedna. Novi seznam blaga obsega skupno izmenjavo med Jugoslavijo in Francijo v vrednosti 14 milijard francoskih frankov, kar ustreza skupnemu obsegu v preteklem gospodarskem letu. Kakor je znano, so se trgovinska pogajanja začela v Beogradu 8. julija.



V soboto se bodo v Vratih pod Triglavom pričele svečanosti proslave 60-letnice slovenskega planinstva. Zvečer bodo umetno razsvetlili severno triglavsko steno in vrhove Julijcev, naslednje dni pa bodo odkrili spomenik padlim partizanom s gornikom. V Trentu pa spomenik velikega planinca dr. Juliju Kugyju. Na sliki: Pogled z Velikega na Mali Triglav — foto Vlastita

Načrti uredbo nadaljnji izgradnji novega gospodarskega sistema

Beograd, 29. julija. Danes so bili izdani javnosti v razpravo načrti devetih uredb o nadaljnji izgradnji novega gospodarskega sistema. Ti načrti so:

1. Osnovne uredbe o skupnem proizvodni gospodarske organizacije in njegovi razdelitvi.
2. Uredba o upravljanju z osnovnimi sredstvi gospodarskih organizacij.
3. Uredba o kratkoročnem kreditiranju.
4. Uredba o dolgoročnem kreditiranju gospodarstva.
5. Uredba o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov.
6. Uredba o združevanju gospodarskih organizacij.
7. Uredba o bankah.
8. Uredba o prenehanju gospodarskih podjetij in obratov.
9. Uredba o trgovinski dejavnosti.

Centralna komisija za nadaljnjo izgradnjo našega gospodarskega sistema sestavlja se načrte nadaljnjih uredb, ki bodo dani v javno razpravo, čim bodo izgotovljeni. Vsi ti načrti bodo objavljeni tudi v posebni brošuri, ki jih bo izdala centralna komisija v založbi »Ekonomske politike«.

Treba pa je takoj naglasiti, da tu ne gre za uvajanje nekega novega gospodarskega sistema, marveč gre samo za določene spremembe v metodah in instrumentih gospodarskega pridobivanja na trajni osnovi našega sedanega gospodarskega sistema. Ta trajna osnova je delavsko samoupravljanje gospodarskih podjetij. Potemtakem bodo tudi po izvedbi teh sprememb gibalna sila gospodarskega življenja v naši državi še nadalje gospodarska združenja proizva-

jalcev, temelječa na vseljudski lastni sredstev za proizvodnjo in na pravici upravljanja z vsem blagom in vrednotami, ki jih proizvajajo, izmenjujejo ali razdeljujejo. Čeprav ne gre za nikakoli spremembo osnov našega gospodarskega sistema, pa je treba naglasiti, da so predlagane velike spremembe, ki bodo imele za posledico nadaljnjo razširitev pravic neposrednih proizvajalcev.

Ti načrti, kakor tudi tisti, ki bodo še objavljeni, so rezultat dolgotrajnega preverjanja funkcionalnosti novega gospodarskega sistema, ki se uveljavlja v praksi v zadnjih dveh letih. Z uvajanjem novih instrumentov naj se iz našega gospodarskega sistema odstranijo ostanki starega administrativnega sistema pridobivanja (zlasti v sistemu investicijske graditve), nadalje tisti instrumenti, ki so bili v neki meri nujni kot prehod v novi sistem (sistem stopenj akumulacije in skladov). S temi novimi ukrepi je predlagana uvedba novih oblik v naš gospodarski sistem glede na sedanje pogoje (zlasti v kreditnem sistemu in sistemu obratnih sredstev).

Načrti novih uredb so dani v široko javno razpravo, da bi se kar najbolj resno proučile dosedanje izkušnje pri izvajanju novega gospodarskega sistema in tako ugotovile vse njegove pozitivne in negativne posledice, preden se bo začelo dokončno uvajanje instrumentov, ki so s temi uredbami nameravane. Uvajanje večine teh instrumentov po načrtih teh uredb naj bi se začelo v začetku prihodnjega leta.

Načrt osnovne uredbe o skupnem proizvodni gospodarskih organizacij in njihovi razdelitvi

Po načrtu te uredbe določajo gospodarske organizacije skupni bruto proizvod in ga delijo na osnovi družbenega plana po določbah te uredbe in drugih predpisih. Za združbe se lahko predpiše odstopanje od načina delitve, določeno po tej uredbi.

Iz denarne vrednosti realiziranega proizvoda je dolžna vsaka gospodarska organizacija plačati vrednost sredstev, porabljenih za proizvodnjo, poravnati predpisane obveznosti za kritje splošnih družbenih potreb, minimalnih zaslužkov z osnovnim dodatkom za socialno zavarovanje in doseči najmanj takšen dobiček, da se z njim lahko izplača ostale obveznosti za kritje splošnih družbenih potreb in anuitete za najete dolgoročne kredite. Če gospodarska organizacija te obveznosti ne izpolni, bodo proti njej podvzeti ukrepi, ki so določeni s predpisi zveznega izvršnega sveta.

Po načrtu te uredbe je skupni proizvod gospodarske organizacije vrednost skupne realizacije blaga in uslug, ki jih vsebuje denarna vrednost prodanega blaga, oziroma opravljenih uslug po izdanih fakturah ne glede na to, ali je plačilo izvršeno, nadalje, plačanih zneskov za prodano blago in opravljene uslug, vrednost uporabljenih izdelkov lastne proizvodnje in

ka se bo razdelil po določbah te uredbe.

Po pojasnitvi tega, kaj so materialni stroški in na kakšen način se določa amortizacija, prihaja uredba na določanje obveznosti gospodarske organizacije, ki jih ima leta za pokritje splošnih družbenih potreb. Po predpisih te uredbe bo morala gospodarska organizacija po odbitku vrednosti, porabljenih za proizvodnjo, plačati obresti na vrednost osnovnih sredstev, obresti na kredit za obratna sredstva, davek na rento, premije za zavarovanje in prometni davek. Če bo gospodarska organizacija ustvarila dobiček, bo morala poleg družbenih obveznosti plačati tudi davek na dobiček po posebnih predpisih.

Gospodarska organizacija bo morala plačati obresti na vsa osnovna sredstva ne glede na to, ali so v naravnih ali v denarni obliki. Obratna mera na vrednost osnovnih sredstev, ki bo enaka za vse gospodarske organizacije, bo določena v zveznem družbenem planu, Go-

spodarska organizacija bo morala vplačati obresti ne glede na realizacijo skupnega proizvoda. Obresti na kredit za obratna sredstva se bodo plačevala za uporabo kredita za obratna sredstva, obratna mera pa se bo oblikovala po pogojih na trgu. Eskontno mero Narodne banke FLRJ bo določal Zvezni izvršni svet. Davek na rento bodo plačevale tiste gospodarske organizacije, ki imajo ugodnejše naravnne pogoje za ustvarjanje večjih dohodkov, kakor druge gospodarske organizacije iz iste panoge ali iz iste skupine.

Gospodarske organizacije bodo razpolagale z dobičkom po izplačilu davka na dobiček in drugih obveznostih za kritje splošnih družbenih potreb, ki obremenjujejo dobiček. Davčne stopnje na dohodek, ki bodo določene v družbenem planu federacije, ljudske republike in avtonomne enote, bodo proporne in enotne za vse gospodarske enote. Načrt uredbe vsebuje tudi način delitve dobička gospodarske organizacije.

Načrt uredbe o upravljanju osnovnih sredstev gospodarskih organizacij

Načrt uredbe določa, da upravljajo osnovna sredstva gospodarskih organizacij delovni kolektivi v korist celotne družbene skupnosti na temelju socialističnega demokratičnega prava samoupravljanja proizvajalcev v gospodarstvu. Upravljanje osnovnih sredstev bodo izvajale gospodarske organizacije v okviru družbenega plana in drugih predpisov, a pod nadzorstvom družbe. Upravljanje obsega pravico gospodarskih organizacij, da izkoriščajo osnovna sredstva in druge pravice po predpisih te uredbe in drugih predpisih.

Načrt določa, da je gospodarska organizacija odgovorna družbi za celotno vrednost osnovnih sredstev, ki jih upravlja, ter je dolžna vzdrževati jih v polni vrednosti. Vsako zmanjšanje vrednosti osnovnih sredstev je gospodarska organizacija dolžna nadomestiti družbi, ki ne bo priznala nikakega zmanjšanja vrednosti osnovnih sredstev kot podlago za zmanjšanje obveznosti gospodarske organizacije do družbe. Gospodarske organizacije bodo prav tako plačevali družbeni skupnosti obresti od vrednosti osnovnih sredstev, njihova amortizacija pa se bo izvajala po določbah te uredbe in po drugih predpisih. Vrednost osnovnih sredstev se bo zmanjševala za znesek vplačane amortizacije.

Osnovna sredstva bodo v prostem prometu, kar pomeni, da jih lahko gospodarske organizacije prodajajo, toda le po določbah te uredbe. Osnovna sredstva se lahko povečajo z nakupi iz sredstev dolgoročnega kredita ali iz sredstev, s katerimi samostojno razpolaga gospodarska organizacija. Gospodarska organizacija ne bo mogla izkoristiti osnovnih sredstev kot obratna sredstva, niti niti pravice dajati jih v zakup. To, bo dovoljeno samo v primeru,

če so stvari iz osnovnih sredstev zaradi narave poslovanja ostale neizkoriščene. Tudi jih ni mogoče dajati v zakup državljanom ali zasebnopravnim osebam. Zakupnina ne more presegati vsote amortizacijskih zneskov in obresti, ki jih mora plačati gospodarska organizacija v dobi, za katero so dane v zakup. Te določbe pa se ne nanašajo na gospodarske organizacije, v katerih redno gospodarska dejavnost obsega tudi dajanje obratnih sredstev v zakup.

Po načrtu uredbe si bodo gospodarske organizacije pridobile osnovna sredstva z nakupom, izdelavo ali zgraditvijo, kakor tudi s proizvodnjo v lastni režiiji. Sredstva se bodo med poslovanjem lahko nabavljala iz amortizacijskega sklada, dolgoročnih kreditov in iz sredstev, s katerimi gospodarske organizacije samostojno razpolagajo. Vrednost osnovnih sred-

stev bo ugotovil komisjsko okrajnino, odnoso mestni ljudski odbor pred registracijo gospodarske organizacije, pri tistih gospodarskih organizacijah, ki pa so že registrirane, pa z dnem, ko postane ta uredba veljavna. Vrednost osnovnih sredstev se bo ugotovila z ocenitvijo. Vrednost osnovnih sredstev, nabavljenih s kupno pogodbo, izdelavo ali gradbeno pogodbo, se določa na podlagi nabavne cene, stroškov, dovoza in montaže, vrednost sredstev, ki jih je izdelala gospodarska organizacija v lastni režiiji pa na podlagi cene na trgu in stroškov montaže. Da bi bila vrednost osnovnih sredstev v skladu s gibanjem njihovih cen na trgu, bodo gospodarske organizacije dolžne v določenem časovnem obdobju, praviloma pa na koncu poslovnega leta, izvršiti njihovo valorizacijo.

Gospodarska organizacija je dolžna čuvati, redno vzdrževati in racionalno upravljati osnovna sredstva. Povzročeno škodo mora povrniti povzročitelj, za kritje škode pa jamčijo tudi zaslužek delavcev in nameščencev gospodarske organizacije z izjemo sklada minimalnih plač. Vplačilo amortizacije gre v korist amortizacijskega sklada v enakih mesečnih zneskih. Do končnega letnega obračuna se plačuje akontacija po predračunu, sestavljenem v začetku leta na podlagi stanja osnovnih sredstev ob koncu prejšnjega leta.

Odpis osnovnih sredstev bo izvršen, kadar postanejo zaradi izrabljenosti ali tehnične zastarelosti neuporabna. Gospodarske organizacije bodo imele tudi pravico odpisa uničenih stvari. O odpisu osnovnih sredstev sklepa delavski svet. V primeru izrednega dopisa je gospodarska organizacija dolžna plačati neamortizirani del vrednosti osnovnih sredstev med poslovnim letom v breme sredstev, ki jih ima za samostojno razpolaganje v korist amortizacijskih stroškov, nastalih v zvezi z dopisom, ali v korist odnosno v breme sredstev za samostojno razpolaganje. Načrt uredbe vsebuje tudi določbe, ki uravnavajo promet osnovnih sredstev, njihov prevzem po okraju, evidenco, nadzorstvo nad upravljanjem itd. Uredba določa tudi globe za kršitev predpisov te uredbe.

Načrt uredbe o kratkoročnem kreditiranju

Koristniki kratkoročnih kreditov so lahko gospodarske organizacije, komunalne banke, hranilnice, družbene organizacije, lokalne in avtonomne enote, ljudske republike in FLRJ Jugoslavija.

Kratkoročni krediti se dajejo v naslednje svrhe: gospodarskim organizacijam za obratna sredstva, komunalnim bankam in hranilnicam za dajanje kreditov gospodarskim in družbenim organizacijam in lokalnim enotam, družbenim organizacijam zaradi omogočanja njihovega dela, lokalnim in avtonomnim enotam, ljudskim republikam in FLRJ Jugoslaviji za pokritje tekočih proračunskih izdatkov v primeru nenakomernega dotoka proračunskih dohodkov. Kratkoročne kredite dajejo gospodarskim in družbenim organizacijam

Narodna banka FLRJ, komunalne banke, avtonomne enote, ljudskim republikam in in FLRJ Jugoslaviji Narodna banka FLRJ. Komunalne banke in hranilnice ne morejo biti v medsebojnih kreditnih odnosih in lahko sklepajo pogodbe o kratkoročnem kreditu samo z Narodno banko FLRJ. Medsebojne pravice in obveznosti posojilodajalca in posojiljemalca se določijo s pogodbo o kreditu, ki mora biti pisnena. Višina obrestne mere se oblikuje prosto po pogojih trga. Izjemno lahko zvezni izvršni svet določi, po kakšni obrestni meri daje Narodna banka FLRJ kratkoročne kredite komunalnim bankam in hranilnicam (eskomptna obrestna mera Narodne banke). Če to zahteva izvršitev družbenim organizacijam (Nadaljevanje na 2. strani)

Veleposlanik Popović o odnosih z ZDA

Beograd, 29. julija. Jugoslovanski veleposlanik v ZDA Vladimir Popović, ki je prišel te dni v Beograd na poročanje, je v razgovoru z dopisnikom Jugopresa izjavil, da se razvijajo odnosi med ZDA in Jugoslavijo v prijateljskem duhu in kar najbližje povoljno. »Zadovoljen sem z odnosi, ki jih imamo tudi sedaj z ne o upravo ZDA«, je poudaril veleposlanik Popović. »Prepričan sem, da se bodo na širši odnosi še nadalje povoljno razvijali, ker ni ničesar, kar bi tak razvoj oviralo.« Na vprašanje kakšni so izgleidi za nadaljnjo pomoč Amerike Jugoslaviji, je veleposlanik Popović odgovoril: »Kar se tiče nadaljnje pomoči ZDA, tako ekonomsko kot vojaško, upam, da bodo do kljub znižanju splošne pomoči, ki jo je sklenil kongres, naše potrebe krite v tistem obsegu, kot smo to zahtevali.«

Predlog predsednika vzhodnonemške vlade

Berlin, 29. julija (r). V vzhodnonemškem parlamentu je predlagal ministrski predsednik Grotewohl, da naj bi se šel pred konferenco zunanjih ministrov štirih velesil zastopniki vzhodnonemške in zahodnonemške vlade. Razpravljali naj bi o novem vseumskem volilnem zakonu po odpravi omejitev prometa med Vzhodno in Zahodno Nemčijo in o povečanju trgovinskih stikov. Zastopniki zahodnonemške vlade so k temu predlogu izjavili, da ima Grotewohlova izjava samo propagandno značaj z namenom, da bi vplivala na zahodnonemške volitve. Zahodnonemška vlada se neče razgovarjati z vzhodnonemsko vlado. Vprašanje svobodnih volitev v vsej Nemčiji lahko uredi samo štiri velesile.

Prot sprejemu Kitajske v OZN

New York, 29. jul. (UP). Stalni delegat ZDA pri OZN Cabot Lodge je izjavil, da se ne da niti misliti, da bi mogla biti Kitajska sprejeta v Združene narode. Po njegovem mnenju je že dovolj, da je Čangkajskov režim zastopan v OZN.

Mestni komite ZKS Ljubljana obvešča delegate in goste, da bo redna

KONFERENCA ZKS ZA LJUBLJANO

6. avgusta t. l. ob 8 zjutraj.

Dnevni red:

1. politično poročilo (referent tov. Krivic Vlado)
2. poročilo revizijske komisije
3. volitve Mestnega komiteja ZKS

Načrti uredbe o nadaljni izgradnji novega gospodarskega sistema

(Nadaljevanje s 1. strani)

benega plana, mora zvezni izvršni svet predpisati, da se določenim kategorijam gospodarskih organizacij ali vsem gospodarskim organizacijam določene gospodarske panoge ali področja omeji dajanje kreditov, odnosno da se jim zaračuna nižja ali višja obrestna mera, kakor pa se oblikuje na trgu. Kratkoročna sredstva se lahko uporabijo izključno le kratkoročno kreditiranju. Za izkoriščeni del dogovorjenega kredita plača dolžnik obresti, za neizkoriščeni del pa provizijo. Za kredit, ki ga ne vrne ob določenem roku, je dolžnik dolžan plačati poleg rednih tudi zamudne obresti. Celotno svoje finančno poslovanje mora gospodarska, odnosno družbena organizacija izvajati po tekočem računu pri teritorialni komunalni banki.

Pogodba o kratkoročnem kreditu mora vsebovati višino kredita, rok vrnitve, obrestno mero in svrhu kredita. V pogodbo se vneso tudi določbe o pravicah pogodbenih strank za primer neizvršitve pogodbe. Državni organ, gospodarska ali družbena organizacija, odnosno skupina državljanov, ki je ustanovitelj gospodarske organizacije, jamčijo banki za celotni znesek prevzetega kredita. Lokalne in avtonomne enote, ljudske republike in FLR Jugoslavija lahko sklenejo pogodbo o kreditu največ do četrtine v njihovem proračunu določenih izdatkov. FLR Jugoslaviji in ljudskim republikam lahko da banka kredit le tedaj, če je za najetje kre-

Načrt uredbe o dolgoročnem kreditiranju v gospodarstvu

Po predpisih tega načrta dajejo dolgoročne kredite za investicije v gospodarstvu narodne in komunalne banke. Lokalne in avtonomne enote, ljudske republike in FLR Jugoslavija lahko dajejo dolgoročne kredite za investicijsko izgradnjo iz svojih proračunskih sredstev. Tudi gospodarske organizacije lahko dajejo posamezne dolgoročne kredite v primerih, ki jih določa ta uredba.

Banke lahko dajejo dolgoročne kredite gospodarskim družbenim organizacijam, kakor tudi lokalnim avtonomnim enotam, ljudskim republikam in FLR Jugoslaviji za investicijsko gradnjo v gospodarstvu, kakor tudi skupinam državljanov le za ustanovitev novih obratov in podjetij. Narodna banka FLRJ daje dolgoročne kredite tudi komunalnim bankam. FLRJ in ljudske republike lahko dajejo dolgoročne kredite zlasti za zgraditev investicijskih objektov, ki koristijo vsej državi, odnosno za dvig nerazvitih področij. FLRJ pa tudi za zgraditev objektov, potrebnih za državno obrambo. V zveznem družbenem planu se določijo skupni znesek sredstev, ki ga lahko uporabijo banke, lokalne in avtonomne enote, republike in FLRJ za kreditiranje in finanširanje investicij v teku enega leta. Skupna sredstva bank za dolgoročno kreditiranje v enem letu se določijo s kreditno bilanco FLRJ, ki je sestavni del zveznega družbenega plana. Gospodarske organizacije lahko kreditirajo druge gospodarske organizacije pod pogoji, ki jih določajo zvezni predpisi. Dohodki od obresti se vlagajo v tem primeru v skupni proizvod gospodarske organizacije.

Višina obrestne mere za dolgoročne kredite se oblikuje po pogojih tržišča. V zveznem družbenem planu je določena minimalna obrestna mera, kakor tudi maksimalni roki odplačila kreditov za posamezne gospodarske panoge. Medsebojne pravice in obveznosti posojilodajalca in posojiljemalca se določijo s pogodbo o kreditu, ki mora

dita sklep zveznega, odnosno republiškega izvršnega sveta. Za dajanje kreditov lokalnim in avtonomnim enotam pa je potrebna odobritev republiškega izvršnega sveta. Rok odplačila kredita ne more biti daljši nad leto dni.

Načrt uredbe določa nadalje način in sredstva za zagotovitev sklenjenih kreditov (poročila okrajnega, odnosno mestnega ljudskega odbora, poročilo avtonomne enote odnosno republike, poročilo kake druge gospodarske organizacije (oblasti)). Načrt vsebuje nadalje določbe o nadzorstvu nad izvrševanjem predpisov o kratkoročnem kreditiranju (nadzorstvo izvajajo pristojne finančne inspekcije) itd. Ako ugotovi finančna inspekcija kake večje nepravilnosti, ki povzročajo znatno škodo, vse ljudski imovini, bo predlagala, naj okrajni odnosno mestni ljudski odbor izda sklep o razpustu upravnega odbora banke ali hranilnice, odnosno o razpustu upravnega odbora in delavskega sveta gospodarske organizacije ali o razrešitvi direktorja banke, hranilnice, odnosno gospodarske organizacije ali pa izda sklep o prisilni upravi banke hranilnice, odnosno gospodarske organizacije.

O dajanju potrošnih in drugih kreditov posameznim osebam, bodo izdani posebni predpisi. Načrt uredbe določa, da se določbe te uredbe začno izvajati 1. januarja 1954, ko bodo izubili veljavnost vsi drugi predpisi, ki so v nasprotju z določbami te uredbe.

Načrt uredbe o dolgoročnem kreditiranju v gospodarstvu

biti pisмено sestavljena. Komunalne banke ne morejo biti v neposrednem medsebojnem kreditnem odnosu.

Sredstva Narodne banke FLRJ za dolgoročno kreditiranje se oblikujejo iz dohodkov od obresti na vrednost osnovnih sredstev gospodarskih podjetij in iz bančnih sredstev dolgoročnega značaja, vloženi pri banki. Sredstva komunalnih bank se oblikujejo iz bančnih sredstev dolgoročnega značaja, vloženi pri banki, iz dolgoročnih kreditov, najetih pri Narodni banki FLRJ, in iz drugih sredstev.

Pri ustanavljanju novega obrata ali podjetja sodeluje skupina državljanov po pravilu z lastnimi sredstvi. Novi obrati odnosno podjetja so dolžni vrniti dobljeno vrednost posojilodajalcu hkrati s obrestmi, ki ne morejo biti višje kakor predpisane obrestne mere za hranilne vloge.

Dolgoročni krediti se lahko izkoriščajo izključno le za tisti namen, za katerega so bili odobreni. Pogodba o dolgoročnem kreditu mora vsebovati določbe o vsoti kredita, o roku odplačila, o obrestni meri in o namenu kredita, lahko pa vsebuje tudi določbe o zavarovanju vračanja kredita, kakor tudi druge določbe. Za sklenitev pogodbe mora posojiljemalec predložiti investicijski elaborat, ki ga je pregledala in odobrila pristojna revizijska komisija. Koristniki kredita so dolžni odplačevati dobljeni kredit v polletnih obrokih, s pogodbo pa se lahko sklene odplačevanje polne anuitete v mesečnih obrokih. Rok odplačevanja kredita se začne z dnem, ki je v pogodbi določen kot dan začetka izkoriščanja objekta. V pogodbo o dolgoročnem kreditu se vneso tudi določbe o pravicah pogodbenih strank za primer neizpolnjevanja prevzetih obveznosti, zlasti pa mora vsebovati pogodba določene pravice posojilodajalca (odpoved pogodbe, zahteva po odplačilu celotnega dolga itd.), ako se koristnik ne ravna po pogodbi. Banke so dolžne nadzorovati pravilno

uporabljanje dolgoročnih kreditov.

Načrt uredbe vsebuje nadalje določbe o zavarovanju terjatve iz pogodb o dolgoročnem kreditiranju. Tako lahko na primer banka zahteva jamstvo okrajnega ali mestnega ljudskega odbora, če pa njihovi dohodki po mnenju banke ne zadostujejo za kritje, tudi jamstvo avtonomne enote odnosno republike. Če je koristnik kredita skupina državljanov, lahko da banka kredit ob osebnem jamstvu družbenih državljanov — ustanoviteljev podjetja.

Zvezni izvršni svet lahko odredi tudi določene upravne ukrepe. Tako lahko, če zahteva tudi izvršitev družbenega plana, 1. odredi za kreditiranje posa-

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

Po načrtu te uredbe se smatra za gospodarsko podjetje, odnosno obrat vsaka organizacija, katere poslovanje je samostojna gospodarska dejavnost. Ustanove jih lahko državni organi, družbene in gospodarske organizacije ter skupine državljanov. Podjetje odnosno obrat se konstituira z izvolitvijo organov delavskega samoupravljanja, s sprejetjem pravil in v registracijo. Podjetje se lahko konstituira le tedaj, če je pripravljeno za obratovanje odnosno za izvajanje svoje gospodarske dejavnosti in ko so izpolnjeni vsi pogoji za njegovo ustanovitev. S posebnimi predpisi zveznega in republiških izvršnih svetov bodo določeni za posamezne vrste gospodarskih podjetij in obratov pogoji glede tehnične opreme, higijensko-zdravstvene zaščite, strokovne izobrazbe osebja ter glede lokacije pogonskih in poslovnih objektov. Kot poseben pogoj za ustanovitev posameznih gospodarskih podjetij se lahko predpiše soglasnost določenih strokovnih organov.

Gospodarska ali družbena organizacija, odnosno skupina državljanov, ki ustanovi podjetje ali obrat, ima le pravico do povrnitve vrednosti sredstev, ki so bila dana podjetju ob usta-

Načrt uredbe o združevanju gospodarskih organizacij

Načrt uredbe o združevanju gospodarskih organizacij določa, da se lahko izvrši združenje v skupine gospodarskih organizacij, katerih gospodarska dejavnost je vezana na skupno uporabo osnovnih sredstev ali ki morajo zaradi popolnega izkoriščanja svoje zmogljivosti vskladiti medsebojno delo, le s posebno uredbo zveznega izvršnega sveta. S to uredbo se določijo medsebojni odnosi združenih podjetij, odnos združenih podjetij do družbe.

Gospodarske organizacije se združujejo v zbornice zaradi pospeševanja proizvodnje in blagovnega prometa. Državni organi lahko s posebnimi predpisi poverijo zbornicam opravljanje posameznih poslov, kakor je izdajanje potrdil o strokovni izobrazbi, o poreklu in kakovosti blaga, o strokovnih izpitih, določanju posebnih uzanc in poslovnih običajev, kakor tudi

Načrt uredbe o prenehanju gospodarskih podjetij in obratov

Načrt uredbe določa, da preneha gospodarsko podjetje ali obrat predvsem, če delovni kolektiv v dvotretjinski večini pri referendumu sklene, da preneha podjetje poslovati, nadalje v primeru združitve z drugim podjetjem ali razdelitve na več novih podjetij ali v primeru priključitve k drugemu podjetju, nadalje če okrajni ali mestni ljudski odbor prepove nadaljnje obratovanje podjetja in odredi likvidacijo, ker podjetje ni odstranilo v določenem roku po-

meznih kategorij gospodarskih organizacij, gospodarskih panog ali gospodarskih področij višjo ali nižjo obrestno mero, kakor se oblikuje na trgu, odnosno daljše odplačilne roke, kakor so sicer predpisani, in 2. predpisati višino kreditov, ki se morajo uporabiti, odnosno omejiti višino kreditov, ki se lahko uporabijo za kreditiranje posameznih kategorij gospodarskih organizacij, gospodarskih panog ali gospodarskih področij.

Nadzorstvo nad izvrševanjem predpisov o dolgoročnem kreditiranju izvajajo pristojne finančne inspekcije, o čemer vsebuje načrt podrobne določbe. Prav tako vsebuje načrt tudi kazenske ukrepe zoper kršitelje teh predpisov.

Načrt uredbe o bankah

Načrt odloča o obstoj Narodne banke FLRJ in komunalnih bank, ki jih ustanove okrajni, odnosno mestni ljudski odbori. Zvezni izvršni svet pa ima pravico ustanoviti tudi druge banke.

Določene bančne posle lahko opravljajo tudi hranilnice, ki jih lahko ustanove mestni ljudski odbori z odobritvijo okrajnih ljudskih odborov, pa tudi občinski ljudski odbori in kmetijske zdruge.

Načrt uredbe nato našteva podrobno predmete poslovanja Narodne banke FLRJ, organizacije njenih poslovnih enot, sistem upravljanja banke, način razdelitve bančnih dohodkov itd.

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

Načrt uredbe o ustanavljanju gospodarskih podjetij in obratov

du dolgoročnih kreditov do višine vrednosti osnovnih sredstev. Ljudski odbor lahko preklicati ali izda nalog likvidacijski komisiji, da osnovna sredstva proda.

V prisilno likvidacijo pridejo podjetja, za katera se ugotovi, da so trajno nesposobna za izvrševanje gospodarskih in družbenih obveznosti. Za trajno nesposobna se smatrajo tista podjetja, ki ne izvršujejo predpisanih obveznosti za kritje splošnih družbenih potreb, ki ne dosegajo minimalnega sklada plač in nimajo poročila ljudskega odbora ali republike, in končno podjetja, ki niti prisilno niso mogla izterjati svojih denarnih terjatev.

Za izvedbo postopka prisilne likvidacije je pristojno okrajno sodišče.

Uredba o zagotovitvi izplačila minimuma sklada plač

Ta uredba določa postopek glede tistih gospodarskih organizacij, ki v obratnem obdobju ne dosežejo niti 80 odstotkov povprečnega sklada plač in kako se bodo uredili stari dolgov in vrste.

Po dosedanjih predpisih je bilo podjetjem omogočeno, da v obliki akontacije dvignejo to razliko, ni pa bilo rešeno vprašanje kritja te razlike.

Po novi uredbi je gospodarskim organizacijam omogočeno, da dobe pri Narodni banki kredit za kritje razlike in ustrejni del prispevka za socialno zavarovanje. Če pa podjetje v prihodnjem razdobju istega poslovnega leta te razlike ne vrne, se bo banka obrnila na pristojni ljudski odbor z vprašanjem, ali prevzame poročilo za plačilo te razlike in ustreznega prispevka za socialno zavarovanje. Če ljudski odbor to odkloni, je dolžan izdati sklep o prenehanju dotične gospodarske organizacije.

Za taka izplačila mora ljudski odbor uporabiti sredstva, dosežna s plačili davka na sklad plač in s povečanjem presežka akumulacije zaradi povišanja stopnje akumulacije in skladov.

Ce ljudski odbor nima sredstev, da bi prevzel tako poročilo, lahko zahteva poročilo za izplačilo od ljudske republike. Če takega poročila ne dobi, izda ljudski odbor sklep o prenehanju gospodarske organizacije.

Uredba določa, da lahko ljudski odbori zahtevajo kredit od Narodne banke za kritje omenjene razlike.

Uredba nadalje določa, kako se bo uredilo vprašanje terjatve banke za leto 1952. Gospodarske organizacije, ki v letu 1952 niso ustvarile 80 odstotkov sklada plač, bodo pokrila razliko med doseženim skladom plač in 80 odstotki povprečnega sklada plač z odpisom na breme proračuna okrajnega odnosno mestnega ljudskega odbora. Ta proračunska sredstva pa lahko gospodarske organizacije izkoristijo šele tedaj, ko bo ustanova zaključila račun za leto 1952. Glede tistih podjetij, ki v razdobju januar—junij 1953 niso ustvarila niti 80 odstotkov povprečnega sklada plač z ustreznim prispevkom za socialno zavarovanje, je ljudski odbor dolžan izdati sklep o po-

delu. Prisostvovati morejo tudi sejam svetov in drugih upravnih teles ljudskega odbora, ne morejo pa sodelovati pri sklepanju, temveč morejo izražati na teh sestankih le svoje mnenje.

Zbiranje podatkov in ugotavljanje stanja v teh organih, ustanovah in organizacijah morejo predlagati svetov ljudskih odborov odnosno Zveznemu svetu organiziranje anket. Iste pravice in dolžnosti imajo tudi člani Sveta proizvajalcev v področju, v katerem so izvoljeni.

Potrebno je poudariti, da zvezni ljudski poslanci ne morejo osebno izvrševati nobenih dejavnosti, niti izdajati kakršnih koli odločb. Svoje predloge in pripombe, ki se tičejo dela državnih organov, ustanov in gospodarskih organizacij, morejo izražati samo na sejah ustreznih predstavništev ter njihovih odborov in komisij.

Ko daje tako velike in široke pravice zveznim ljudskim poslancom, določa načrt obenem tudi obseg teh pravic. Načrt temelji na postavitvi, kakor se to poudarja tudi v njegovi obrazložitvi, da se funkcija zveznega ljudskega poslancu v povezovanju in vskla-

Državni organi, gospodarske in družbene organizacije lahko izven postopka prisilne likvidacije prevzamejo sanacijo podjetja, ki ni več sposobno izpolnjevati svojih gospodarskih in družbenih obveznosti. Če se ustavi postopek prisilne likvidacije, se mora postaviti v podjetju prisilna uprava vse tako dolgo, dokler podjetje ne pride iz gospodarskih težav. Prisilno upravo izvaja upravnik pod njegovim nadzorstvom pa še nadalje ostane tudi direktor.

Načrt uredbe našteva tudi pogoje prisilne likvidacije za član delavskega sveta, upravnega odbora, direktorja in ostalo tehnično osebje, ki določeno število let ne morejo biti voljeni v organe samoupravljanja ali vzemati vodilnih mest v kateri koli gospodarski organizaciji.

Načrt uredbe nato našteva podrobno predmete poslovanja Narodne banke FLRJ, organizacije njenih poslovnih enot, sistem upravljanja banke, način razdelitve bančnih dohodkov itd.

Načrt uredbe nato našteva podrobno predmete poslovanja Narodne banke FLRJ, organizacije njenih poslovnih enot, sistem upravljanja banke, način razdelitve bančnih dohodkov itd.

Dobili smo še 77.000 ton žita

Reka, 29. jul. Ta mesec je prispelo v reško luko 10 velikih prekoceanskih ladij skupno 77.000 ton žita, ki jih je država dobila delno na račun pomoči, delno pa kupila v ZDA. V tej pošiljki je 3000 ton koruze in 74.000 ton pšenice. Pričakujejo, da bo prihodnji mesec prišlo v reško in splitsko luko iz ZDA še 85.000 ton žita.

Proslava ilindenske vstaje v Srbiji

Beograd, 29. julija. V številnih večjih krajih v Srbiji, zlasti v tistih, kamor so se zatekli ilindenski revolucionarji po vstaji, so slovesno proslavili 50. obletnico ilindenske vstaje. Makedonski javni in kulturni delavci so imeli predavanja v Nišu, Vranju, Kragujevcu in v Novem Sadu. Na dan glavne proslave 2. avgusta bodo prirejene številne svečane akademije. V začetku septembra bodo odprli v Beogradu razstavo dokumentov o ilindenski vstaji. V okviru razstave bo vrsta predavanj o makedonskih revolucionarjih iz leta 1903.

Otroci padlih angleških vojakov na počitnicah v Jugoslaviji

Beograd, 29. julija. Skupina 30 otrok angleških vojakov, ki so padli v drugi svetovni vojni, pride 1. avgusta v Beograd. Ti otroci, ki pridejo na povabilo predsednika republike Josipa Broz-Tita, bodo preživeli počitnice v Jugoslaviji. Po prihodu v Beograd bodo položili venec na angleškem vojskem pokopališču v Beogradu, naslednji dan pa bodo odpoštovali v Dubrovnik, kjer bodo ostali mesec dni.

60-LETNICA SLOVENSKEGA PLANINSTVA — II. MEDREPUBLIKSKI TAVOR VRATA — TRENTO, 1. do 3. avgusta 1953

S P O R E D :

Sobota 1. 8. popoldne: — sprejem gostov ob 21. uri: — otvoritev proslave (fanfare) — iluminacija Triglava, Triglavске severne stene in okoliških vrhov

od 22—24. ure: — kulturni spored (gorenjski narodni plesi folklorne skupine SDS »Svoboda« Jesenice — pevski zbor SDS »France Prešeren« Kranj — planinski oktet PD Tržič — železarska godba SDS »Svoboda« Jesenice — predvajanje planinskih in turističnih zvočnih filmov na prostem).

Nedelja 2. 8. ob 9. uri: — slavnostni zbor planincev (drž. himna, slavnostni govori — odklikovanje zaslužnih planincev in podelitev diplom jubilejnim planiskim društvom — Hej Slovenci)

ob pol 11. uri: — odkritje spomenika padlim partizanom-gornikom popoldne: — izleti.

Ponedeljek 3. 8. zjutraj: — odhod v Trento preko Luknje (peš) ali s prevoznimi sredstvi preko Vršič ob 10. uri: — odkritje spomenika poetu Julijem Alp dr. J. Kugyju v Zg. Trenti — ogled planinske razstave PD Tolmin v Logu v Trenti.

Odhod posebnega vlaka iz Ljubljane v soboto 1. 8. t. l. ob 14. uri, povratek v nedeljo 2. 8. t. l. iz Mojstrane ob 20.05 s prihodom v Ljubljano ob 22.17 uri.

Cena vozne karte v obe smeri vključno s prenočitvenim v šotoru din 232.—.

Prodaja vozniških listkov za posebni vlak v pisarni PD Ljubljana-matica, Trg OF 14 (bivša Masarykova), telefon 22-645 do 30. t. m.

Pravice in dolžnosti ljudskih poslancev

Ustavni zakon je dal osnove o pravicah, dolžnostih in vlogi ljudskih poslancev zvezne ljudske skupščine. Načrt zakona o pravicah, dolžnosti, izvolitvi in odpoklicu zveznih ljudskih poslancev te osnovne postavke nadalje obdeluje in izpopolnjuje, ne da bi se oddaljeval od ustavnega zakona. Prvo poglavje načrta, ki govori o pravicah in dolžnostih ljudskih poslancev, podaja bistvo lika ljudskega poslancu. Člen 1. poudarja, da so ljudski poslanci zvezne ljudske skupščine politični predstavniki delovnega ljudstva FLRJ in delovnega ljudstva v mestu, v katerem so izvoljeni. Na ta način zvezni ljudski poslanec ni samo predstavnik lokalnega področja, ki ga zastopa in čigar interese naj bi predstavljal, v danih primerih pa tudi branil, temveč je politični predstavnik delovnega ljudstva vse države, ki ga je delovno ljudstvo izvolilo, da bi po njem izvrševalo oblast in upravljalo družbene zadeve.

Poleg odločb ustavnega za-

odbornika v ustreznih svetih ljudskih odborov in zagotovi, da more biti v zvezni ljudski skupščini tolmač razpoloženja in mnenja ljudskega odbora kot najvišjega predstavništva okraja in mesta.

Zlasti so pomembne pravice in dolžnosti zveznega ljudskega poslancu v lokalni skupnosti. Te so povsem nove ne samo v našem političnem življenju, temveč tudi v političnem življenju demokratičnih držav. Te pravice in dolžnosti izhajajo iz osnovne postavke, da je zvezni ljudski poslanec obenem politični predstavnik delovnega ljudstva vse naše države in delovnega ljudstva v mestu ali okraju, v katerem je izvoljen. Zaradi tega določa načrt za ljudskega poslancu zvezne skupščine pravice in dolžnosti, da sprejela v okraju in mestu tako izvajanje politike in sklepov federacije, kakor tudi zadeve, ki so pomembne za gospodarski, kulturni in socialni razvoj njegovega volilnega področja.

Načrt določa v tem pogledu splošne okvirje za delo vseh treh skupin ljudskih poslancev, ki se volijo v zvezno ljudsko skupščino, namreč poslancev, ki jih volijo v zvezni svet državljanov okraja in mesta, poslancev, ki jih izvolijo republi-

ški, pokrajinski in oblastni svet ter poslancev v Svetu proizvajalcev.

Ljudski poslanec je dolžan, da v okrajnem odnosno mestnem svetu svojega volilnega okraja poroča o svojem delu in delu Zveznega sveta ter skupščine. Okrajni ali mestni svet ima prav tako pravico zahtevati od ljudskega poslancu obvestila o zadevah, ki jih Zvezni svet odnosno skupščina pripravlja ali proučuje. Okrajni in mestni sveti morejo zahtevati od poslancu, da svoje mnenje ali predloge o posameznih zakonih in drugih sklepih skupščine in Zveznega sveta dostavi njim, skupščini in izvršnemu svetu, tudi tedaj, kadar se ne strinja z njimi. Poslanec v Svetu proizvajalcev ima iste pravice in dolžnosti do okrajnega in mestnega sveta proizvajalcev, kakršne ima poslanec v Zveznem svetu do mestnega ali okrajnega odbora. Se več, more tudi sam sklicati okrajno volilno telo zaradi poročanja o svojem delu, o delu Sveta proizvajalcev ali skupščine.

Zvezni ljudski poslanec ima po čl. 14 pravico in dolžnost, da v okraju in mestu spremlja samoupravljanje delovnega ljudstva ter izvajanje svobode in pravic državljanov, iz-

jevanju interesov in potreb lokalne skupnosti z interesi in potrebami zvezne države kot celote, more najbolje izvrševati, ako poslanec uresničuje svoje pravice v forumih, katerih sklepe naj bi poslanec izpopolnjeval s svojo aktivnostjo, iniciativno in konkretnim poznavanjem problemov in potreb delovnega ljudstva. Zaradi tega ljudski poslanec ne more izvrševati aktov oblasti in izdajati odredb državnim organom in ustanovam, še več: načrt izrecno prepoveduje dejanja in ukrepe ljudskih poslancev, ki bi imeli značaj nedovoljenih posredovanj, privilegijev posameznikov in ustanov ali slična dejanja, ki bi presegala uložena pravice, ki jih določa načrt.

Ce upoštevamo te značilnosti novega zveznega ljud. poslancu v skupnosti, kjer je družbena lastnina sredstev za proizvodnjo, samoupravljanje proizvajalcev v gospodarstvu in samoupravljanje delovnega ljudstva v občini, mestu in okraju osona družbene in politične ureditve države, potem ta zakon nima samo tehničnega značaja, temveč poleg ustavnega zakona eden izmed najbolj osnovnih političnih zakonov naše socialistične skupnosti.

delu. Prisostvovati morejo tudi sejam svetov in drugih upravnih teles ljudskega odbora, ne morejo pa sodelovati pri sklepanju, temveč morejo izražati na teh sestankih le svoje mnenje.

Zbiranje podatkov in ugotavljanje stanja v teh organih, ustanovah in organizacijah morejo predlagati svetov ljudskih odborov odnosno Zveznemu svetu organiziranje anket. Iste pravice in dolžnosti imajo tudi člani Sveta proizvajalcev v področju, v katerem so izvoljeni.

Potrebno je poudariti, da zvezni ljudski poslanci ne morejo osebno izvrševati nobenih dejavnosti, niti izdajati kakršnih koli odločb. Svoje predloge in pripombe, ki se tičejo dela državnih organov, ustanov in gospodarskih organizacij, morejo izražati samo na sejah ustreznih predstavništev ter njihovih odborov in komisij.

Ko daje tako velike in široke pravice zveznim ljudskim poslancom, določa načrt obenem tudi obseg teh pravic. Načrt temelji na postavitvi, kakor se to poudarja tudi v njegovi obrazložitvi, da se funkcija zveznega ljudskega poslancu v povezovanju in vskla-

Romunski pilot in jugoslovanski otroci

Pred nekaj dnevi je v bližini Cuzco zaslužno pristalo romunsko vojaško letalo, njegov pilot — stari poročnik Diakanu — se je vrnil v Romunijo. Naravno je, da naše oblasti nimajo ničesar proti vrnitvi romunskega pilota v domovino. Jugoslavija je s to svobodno gesto pokazala, da se dosledno držijo civiliziranih odnosov med državami, čeprav bi prav v tem primeru imela več kot dovolj razlogov, da pilota zadrži; romunski vojaški oblasti so s svojimi izjavami in izzivanjem na meji že pogosto pokazale svoje sovražstvo do naše države. S tem izzivanjem se ogrožajo in jih celo podžigajo politične oblasti v Bukaresti. Vendar pa ta protijugoslovanska gonja iz Bukareste ni mogla zapeljati Jugoslavijo, da bi se ne držala svojih obveznosti, ki težijo po znosnih odnosih med državami.

Prav je, da ob tej priložnosti spomimo našo javnost na neke zadeve, ki razkrivajo, kako romunski vojaški oblasti na načela, ki jih sicer spoštujejo vse kulturne in civilizirane države na svetu. Devetnajstega junija l. 1950, se je pred dobrimi tremi leti, iz Bukareste vrnil pilot, ki je bil v letu iz letalnice v Belu crkvi pri spreobrnjeničnem prestopilo ne preveč jasno začrtano mejo in se znašlo na romunskem ozemlju. Tu so jih zadržali romunski granicari, ki so jim brez kakršne koli opozorila vstopili v notranjost, ne da bi o tem obvestili naše oblasti. Jugoslovanska vlada je takoj obvestila romunsko vlado o tem incidentu, toda iz Bukareste na to našo noto niso odgovorili. Naša vlada je zato iz Bukareste poslala posebni romunski vojaški, ki sta enako kot prva naleteli na glava mesta. Obvestiti se sploh ni zdelo vredno odgovoriti! Zaradi tega je jugoslovanski odpravnik poslov v Bukaresti osebno interveniral na romunskem zunanjem ministrstvu, kjer pa so mu odgovorili, da o tej zadevi ničesar ne vedo, pač pa da se bodo zanimali. Odgovora na vprašanje tega zanimanja spet niso dobili. Zato je naša vlada letos leta poslala še četrto noto romunski vojaški, v kateri jo poziva, naj spoštevata vsaj zaskrbljenost naših oblasti, ki so hudo vznemirjeni zaradi usode svojih otrok, o katerih se ve, da so v letu leta nimajo nobenih vestí. Doselej ni bilo iz Bukareste nobenega odgovora...

To nečloveško ravnanje romunskih oblasti z otroki, ki so jih namno odrgali od staric, katerim niso dali nobenega pojavnika, kaj se z njimi stori, kam so jih poslali in kaj ti otroci počnejo v Romuniji, je značilen dokument človečnosti in mišelnosti, ki vlada danes v Bukaresti. Naš odnos do želje starejšega poročnika Diakanuja je v kričnem nasprotju z ravnanjem romunskih oblasti z jugoslovanskimi otroki. Morda se bodo sedaj romunski oblasti le spomnile, da obnove našim ljudem in državam naša diplomatska odnosa, in jim preprosti — človeški odnosi!



Druga skupina švicarske delegacije pri korejski komisiji je odpotovala v Korejo. Na letalu št. Klueta se je od nje poslovil švicarski zvezni svetnik Kobelt.

Začetek dela korejskih komisij

Komisija za nadzorstvo demilitarizirane cone že ima svoj delovni načrt

Odmevi na Dullesovo izjavo o politični konferenci in LR Kitajski

Pan Mun Jom, 29. jul. (AFP). Predstavniki Švicarske in Svedske v nevtralnimi komisiji za nadzorstvo o prepiru so prispeli v Pan Mun Jom, kjer so stopili v stik s predstavniki Češkoslovaške in Poljske v nevtralnimi komisiji. Po izjavi nekoga oficirja Združenega poveljstva bi se morala sestati ta komisija v sedmih dneh po podpisu premirja, medtem ko izjavljajo kitajski in severnokorejski predstavniki, da bi bilo dobro, če bi se komisija sestala že jutri, ker so že zbrani vsi njeni člani.

Vojaška komisija za premirje razpravlja o ureditvi kontrole nad demilitarizirano cono, ki bi morala biti urejena že jutri ob 22. uri po korejskem času, da se vojaštvo obeh strank že umaknilo za 2 km od demarkacijske črte. Predstavniki vojaške komisije je že izdelal program dela komisije za prvi teden. V tem tednu morajo predstavniki vseh poveljstev potrditi vojaški komisiji, da so se čete že umaknile, komisija pa mora določiti opazovalce in inspekcije v 10 pristaniščih in mestih Severne in Južne Koreje.

Zaradi obtožbe kitajskih in severnokorejskih predstavnikov, da je Združeno poveljstvo kršilo premirje, je Združeno poveljstvo objavilo, da je povod te obtožbe krožni let treh letal nad demilitarizirano cono. Trditve, da so neki vojaški Združene poveljstva so podpisu premirja strahljivi iz strojnice, pa je po trditvi Združenega poveljstva neosnovana, ker ni bil na vedni strani tega dejanja in niti to, da je imelo streljanje kake posledice.

New Delhi, 29. julija (Tanjug). Predstavniki indijskih oboježenih sil, ki bodo proučili možnost, kako bi izvajali nadzorstvo nad vojnimi ujetniki, bodo odšli v Korejo 5. avgusta. V uradnem poročilu o odhodu te delegacije je poudarjeno, da je naloga teh predstavnikov v Koreji preučiti možnost za delo indijskih čet in nevtralne komisije za nadzorstvo ujetnikov. Delegacija bo vodil načelnik ministrstva za zunanje zadeve Kumar Nehru, v delegaciji pa so še načelnik indijske generalnega štaba general Thorst, nadalje predstavnik indijske Rdečega križa in 6 oficirjev. Ta delegacija bo potovala čez Tokio v Fenjang in nato v demilitarizirano cono pri Pan Mun Jomu. V New Delhi se bo vrnila 16. avgusta.

London, 29. julija (Tanjug). Uradni predstavnik britanskega zunanjega ministrstva danes ni hotel komentirati izjave, ki jo je včeraj dal ameriški zunanji minister John Foster Dulles na tiskovni konferenci v Washingtonu. Predstavniki britanskega zunanjega ministrstva je samo izjavil, da so v teku razgovori med britansko in ameriško vlado glede na priprave za politično konferenco o Koreji.

V uradnih krogih v Londonu je Dullesova izjava naletala na negativni odmev in jo ocenjujejo kot slabo napoved za uspešno delo Generalne skupščine OZN in politične konference. Glavni britanski listi so izrazili nerazpoloženje zaradi izjave ameriškega zunanjega ministra. »Times« za-

Netilci nacionalne mržnje na Koroškem na delu

(Dopis iz Koroške)

Celovec, 28. julija. Ze pri letošnjih februarjskih volitvah v delni zbor Koroške in v državni zbor so netilci nacionalne mržnje in glasniki sovražstva do države, sosedje Jugoslavije razkrili svoj bes. Računali so, da bo njihovo hujskanje proti dvojezičnim šolam na Koroškem in proti sporazumu, sklenjenem med Jugoslavijo in Avstrijo v Gletchenbergu glede dvolastniške posesti, zavedlo volivce, da glasujejo za njihove kandidate. Zelo jih je motilo, da so koroški Slovenci sklenili oddati svoje glasove za kandidate socialistične stranke. »Korošec, pomisli, kdor voli socialistično stranko, voli zaveznike Demokratske fronte — TITOPARTI-ZANE«, se je glasila ena od parol na njihovih letakih. Prevarili so se. Avstrijsko in slovensko delovno ljudstvo je obsodilo njihovo hujskarijo. Eden od glavnih voditeljev teh nepobojljivih hujskačev, Hans Steinacher je pri volitvah propadel. To je bila nemalo za sluga koroških Slovencev.

Po porazu na volitvah so se hujskači nekaj časa potuhnil. Toda že so se vrnil in izvedbo proslava 700-letnice obstoja mesta Velikovec dne 21. junija t. l. in leto delno izrabili za čisto nacionalistično in šovinistično izzivanje. Zopet so jim bili koroški borci proti nacizmu posebno na poti; v noči od 20. na 21. junija so v večini zagnili in z žico ovili partizanski spomenik na pokopališču v St. Rupertu pri Velikovecu, ki so ga koroški Slovenci postavili pred leti 82 koroškim partizanom, padlim na Svinjski planini, da ne bi motili njihovih »nacističnih čustev«.

Napovedani uradni obisk jugoslovanskega državnega sekretarja za zunanje zadeve, Koče Popovića na Dunaju, pa je te nacistične kroge zadel v živo. Utrditve dobrih sosedskih in prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Avstrijo pomeni namreč za te ljudi, ki se izživljajo že desetletja v sami šovinistični hujskariji proti koroškim Slovincem in proti Jugoslaviji, hud udarec. Bivši vodja hitlerjanske pete kolone v evropskih državah, bivši SS-Standartenführer Hans Steinacher je sklical svoje bivše nacistične krajevne in okrožne vodje, združene v tako imenovanem »Odboru za obmejno ozemlje na posvet v neko vilo ob Klopinskiem jezeru v Podjuni. Na osnovi Steinacherjevega referata, ki je kot šef avstrijskega konzulata v Milanu sedaj obnovil predvojne in medvojne zveze z bivšimi italijanskimi fašisti, so izdelali predlog za splošen napad proti utrjevanju prijateljskih odnosov z Jugoslavijo v obliki podvojene šovinistične kampanje in hujskaške kampanje.

Kaže, da je glavno nalogo obrekovalne gonje proti koroškim Slovincem in partizanom prevzelo uredništvo graškega lista »Kleine Zeitung«, ki ima v Celovcu svoje posebno uredništvo za Koroško. Ta časnik je znan po svojih simpatijah do nacionalistov in bivših nacistov, velik vpliv ima pri njem Katoliška tiskovna agencija. S 4. julijem t. l. je »Kleine Zeitung« začela dnevno objavljati hujskaške članke, v katerih je zivala cele golide gnojnice na koroške Slovence, na koroške partizane in njihovo herojsko borbo ter na Jugoslavijo in narodnosvobodilno borbo jugoslovanskih narodov. Pri tem nečednem poslu je temu časniku zvesto sledila celovska »Volkszeitung«. Vsi doslej objavljeni klevetniški članki so polni laži in zavijanj, preračunani na senzacionalnost. V njih so bivši gestapovski morilci in nacisti, ki so obremenjeni z množičnimi umori, deportacijami in izselitvami, z ropi premoženja koroških Slovencev in jugoslovanskih narodov v drugi svetovni vojni, postavljajo za sodnike naš borci proti nacizmu.

V to klevetniško kampanjo se je vključil tudi ves aparat novonacistične stranke Zveze neodvisnih (»VdU«), ki prvenstveno vodi kampanjo proti

utrditvi prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Avstrijo. Na čelu sta lista »Die Neue Front« in »Alpenruf«, tednika, ki izhajata v Solnogradu. Cel eden od vodilnih osebnosti VdU, dr. Herbert Kraus, se je v članku »K Jugoslovanskemu državnemu obisku« v časniku »Alpenruf« z dne 25. julija 1953 na dolgo razpisal in postavil celo vrsto pogojev za vzpostavitve dobrih odnosov med Jugoslavijo in Avstrijo, ki pa v resnici merijo zgolj na kalitev dobrih odnosov, in kažejo, da ti krogi še vedno žive v nacistični ideologiji »Herrenvolka«.

Poleg neposrednih ciljev: to je preprečiti utrditve prijateljskih odnosov med Jugoslavijo in Avstrijo in kalitve miru med obema narodoma na Koroškem ter blatena koroških Slovencev in njihove južnaške borbe proti nacizmu v obeh avstr. javnosti, pa ima vsa ta hujskaška kampanja še drug zelo važen namen: oslabil in izpodkopati pozicije avstrijske socialistične stranke kot predstavnice avstrijskega delovnega ljudstva, ki se še najbolj zavzema za poglobitev prijateljskih odnosov med sosednjima državama in vzpostavitvi miru in enakopravnosti med Sloveni in Avstriji na Koroškem. Poleg tega skuša klevetniška propaganda v obeh avstrijske javnosti, ki ni poučena o resničnem položaju na Koroškem, diskreditirati koroške Slovence, jim škoditi na časti in jih duševno in ustrahovanjem in fizičnim terorjem uničiti. Prvi žrtvi sta bila kleparski mojster Franc Oraš iz Zelezne kapele, ki so ga hudo telesno poškodovali, mu razbili nosno kost in prizadejali hude poškodbe na nogah, tako da se zdravi v bolnišnici, in slovenski invalid iz občine Bela, ki je ravno tako hudo poškodovan.

Toda koroški Slovenci ne bodo podlegli tej kampanji in ustrahovanjem ter se bodo še nadalje trudili, da bodo z avstrijskimi delovnimi ljudmi navezali čimboljše prijateljske odnose, s čimer bodo ustvarili trdno fronto proti kalcem dobrih odnosov med sosednjima državama.

Nova razkritja o tihotapstvu strateškega materiala

Bern, 28. jul. Ko je bilo aretiranih najprej v Italiji in potem še v nekaterih drugih državah nekaj organizatorjev in voditeljev družbe za vtihotapljanje strateškega materiala v dežele sovjetskega bloka, je prišlo na dan, da je bil med glavnimi voditelji velike tihotapske organizacije gospodarstvi svetovalec romunskega poslanstva v Bernu Jakob Magura, ki pa je zapustil svoje službeno mesto takoj, ko je slutil, da je znana njegova vloga v veliki tihotapski organizaciji.

Pred tedni je bil, kakor je znano, v Zenevi aretirani direktor izvoznike in uvoznike družbe »Arba« Paul Maroge. Po njegovi aretaciji je bilo objavljeno, da je dajal tihotapcem na razpolago švicarske izvozne certifikate, ki jih je potem tihotapska družba izpopolnjevala s ponarejenimi štampiljkami in podpismi. S švicarskimi izvoznimi certifikati so tihotapci dobivali od svojih oblasti izvozna dovoljenja in je zelo verjetno, da so bile mnoge pošiljave tihotapskega blaga naslovljene na družbo »Arba«.

Prejeto je bilo, da je bil izvozna dovoljenja in je zelo verjetno, da so bile mnoge pošiljave tihotapskega blaga naslovljene na družbo »Arba«.

ZA DNI TELEGRAMI

prve izdaje

Tokio, 29. jul. (AFP) General Mark Clark, vrhovni poveljnik oboježenih sil OZN, je danes hotel odpotovati v Japonsko v ZDA. Iz domovine se bo vrnil v desetih dneh.

Catania, 29. jul. (AFP) Prebilje vasi na vzhodni Etne so vzemirjeni, ker so se iz vulkana pojavili veliki oblaki dima. Strokovnjaki so odšli na Etno, da bi proučili, ali obstaja nevarnost novega izbruha.

London, 29. jul. (Tanjug) Sinoči so prišli v London predstavniki oboježenih sil OZN, ki so se sestali v Kameronu, ki bodo imeli s predstavniki britanske vlade razgovore o spremembah v nigerijski ustavi.

Colombo, 29. jul. (UP) Danes so celjske čete zavzele strateške položaje v mestu Colombo, ker se oblasti bojijo, da bi lahko prišlo do nasilja ob veliki stavki, ki je napovedana za 6. avgusta. Stavka je organizirana kot protest proti vladinemu sklepu, da bo uknila podporo za nabavo riže. Vlada je opozorila državne uradnike, da bodo odpusteni iz službe, če bi se stavke udeležili.

Kajava, 29. jul. (AFP) Generalni sekretar Arabske lige potrdil je, da se bodo šefi generalnih štabov arabskih držav sestali 25. avgusta v Kairu.

Seul, 29. jul. (AFP) Prvo transporno letalo iz Živili za Korejce je prispelo ob 17. uri (po lokalnem času) na letališče pri Seulu, 8 drugih letal bo prišlo v Seul v razmaku po 20 minut. Deležev živil se bo začela jutri zjutraj na seuleskem županstvu.

Manilla, 29. jul. (AFP) Policija je v zadenjem hipu odkrila neklenški stroj, s katerim naj bi bil izveden atentat na podpredsednika filipinske vlade Fernanda Lopezja.

Moskva, 29. jul. (AFP) List »Sovetskaia Belorusija« javlja, da je bil zamenjan predsednik vlade Belorusije A. Kasčev. Na njegovo mesto je bil imenovan K. T. Mazurov. List »Sovetskaia Moldavija« sporoča, da je bil ministar za pravosodje M. Bondarenko določen za druzno funkcijo.

Saigon, 29. jul. (r) Pri Hueju v Anamu, kjer so se izkrcali francoski razdalni oddelki, je prišlo do hudih bojev z vietnamskimi četami. Boji so trajali vsi noč, Francosko uradno poročilo pravi, da se območje okoli vietnamskih oddelkov sozve. Francoske čete so zavzele še neko ozemlje, ki je bilo v vietnamskih rokah. Zasedenost je bilo nekaj utrjenih vasi.

Seul, 29. jul. (r) Severna in južna vojska sta že danes zaključili umik na novo demarkacijsko črto in sta izrazili demilitarizirano ozemlje. Po premirju je bil stavljen rok za izpizetje do jutri.

Rim, 29. jul. (r) Tuje agencije poročajo, da »merava predstavniki republike Elnaud poverili mandat za sestavo nove vlade neposrednemu izmed prvakov koroško-demokratske stranke.

„Trgovina, ne pomoč“ v Sovjetski izdaji

(Od našega dopisnika)

Zeneva, 26. julija. Veliko presenečenje na zasedanju Ekonomsko-socialnega sveta je bilo sovjetsko stališče o popolni zapovedi. Prvo presenečenje je bilo, ker je sovjetska delegacija osredotočila svoje napore v tej diskusiji na vprašanje odstranjanja raznih ovir v mednarodni trgovini in ne na vpraša. Če boja za zvišanje medzdravstvenih in kapitalističnih deželah kot drugo. Drugo presenečenje pa je bilo, ko je bila sovjetska delegacija glede predloženih resolucij zelo pomirljiva in napovedi ni glasovala proti skupnemu tekstu resolucije, temveč se je samo vzdržala glasovanja.

Vprašanje polne zapovedi predstavlja standardno točko dnevnega reda Ekonomsko-socialnega sveta. Združeni narodi so namreč po členu 55 in 56 ustave listine Združenih narodov dolžni storiti vse za zboljšanje življenjske ravni, za polno zaposlitev in za blaginjo v svetu. Problem je zato izredno širok in daje vsako leto priložnost delegatom, da se izjasnijo o svetovni gospodarski situaciji ozroma o svojih nazorih glede problema v svetovnem gospodarstvu. Zato je razumljivo, da je v tej diskusiji odkriva zunanja gospodarska politična linija posameznih držav, članic Združenih narodov.

Govor ameriškega delegata prof. Bakerja je bil morda nemarnim, ker se je omejil na blaženje ameriških notranjih gospodarskih problemov, za človeka, ki pozna razmere, pa je bil povsem najbolj zanimivo, ker je bil njegov tako prazen, da se sploh ni dotikal problema, s katerim se sedanja ameriška administracija srečuje na svetovnem področju. Prav ta neodrejenost pa najbolj dokazuje, da si nova ameriška administracija še ni točno odredila svojega zunanje-

Nepojasnjena odstavitev varnostnega ministra Vzhodne Nemčije

Posledica padca Berije ali Ulbrichtova intriga — Naslednik odstavljene ministra Zaisserja

Od vseh udarcev, ki so doslej zadeli najvišje oblasti v sovjetskih satelitskih deželah, je najbolj skrivnostna odstavitev ministra za državno varnost Wilhelma Zaisserja v Vzhodni Nemčiji. Po eni domnevi je bil ta močan: oblastnik odzagan kot zaupnik in osebni prijatelj Berije, po drugi domnevi pa je njegova odstavitev delo generalnega sekretarja enotne socialistične stranke in podpredsednika

vzhodnonemške vlade Walterja Ulbrichta. Zaisser in Ulbricht sta vrstnika po starosti, ker sta stara nekaj nad 60 let, po vlogi, ki sta jo imela pred vojno v KP Nemčije, in tudi po svojem šolanju v ZSSR. V ZSSR je postal Zaisser strokovnjak na področju organiziranja prevratov na smiren način in vsa leta je bil vsega upoštevanja vredna meč v policijskem aparatu. Ulbricht je

bil njegov tekmeč in ko je imel Zaisser čedalje večjo veljavo kot vohun med v Sovjetski zvezi živečimi emigranti iz Nemčije in drugih držav, se je Ulbricht, ker menda pri tem delu ni mogel z njim tekmovati, napotil v Spanjo, kjer je kmalu prevzel vlogo inkvizitorja v mednarodni brigadi. Iz tistih časov mu je ostal tudi vzdevek »Genosse Zelle« (Tovariš celica). Medtem ko Ulbricht rad govori, je Zaisser miren cinik.

Zaisser je bil odstavljen kot grešni kozel zaradi dogodkov 17. junija, čeprav ni mogoče domnevati, da bi bil od dalj potuho tistim varnostnim organom vzhodnega Berlina in sovjetske con, ki so odrekli pokorščino. Njegova odstavitev je v zvezi z reformo v vladi Vzhodne Nemčije, ki so jo zapovedali v Moskvi.

Ministrstvo za državno varnost, ki je bilo ustanovljeno lanj februarja, je namreč zdaj ukinjeno ter spremenjeno v državni sekretariat, ki je podrejen ministrstvu za notranje zadeve. Državni sekretar za varnostno službo je postal prejšnji državni sekretar v prometnem ministrstvu Ernst Wollweber, ki je star 55 let in prav tako kot Zaisser strokovnjak za podtalno politično delo. Ze pred vojno se je izkazal kot organizator sabotaža na ladjah. Leta 1940 so ga na Svedskem zaprli in obsodili na 3 leta ječe. Sovjetska vlada pa ga je zvezi s tem vse, kar je druga stran storila za omejevanje zunanje trgovine. Ni dvoma, da ima ZSSR, ki že pet let izvaja popolno blokado Jugoslavije, najmanj legitimacijo, da se pojavlja na mednarodnem področju kot prvoborec proti trgovinski diskriminaciji. Eden od delegatov je upravičeno opozoril na stari Ezopov izrek: »Če spremeniš ime, se pravi, da govoriš o sebi.«

Toda Arutjunjan ni toliko presenetil Ekonomsko-socialnega sveta s svojimi dopolnilnimi predlogi, kot pa s svojo neverjetno pomirljivostjo pri diskusiji. Človek, ki pozna Arutjunjana in ve, da so mu »imperjalisti, monopolisti in izkoriščevalci pri roki kot vejice in pomisljaji, se ni mogel naučiti, s kakšno eleganco je sprejemal kompromisne predloge in se na koncu vzdržal pri glasovanju. Majli narodi branijo svojo mlado industrijo tako, da ne dovoljujejo n. pr. uvoza luksuznih izdelkov, ali da ne dovoljujejo izvoznikom svobodnega razpolaganja z deviznimi sredstvi. Sovjetska ideja svobodne trgovine brez kakršne koli omejitve je navidez zelo privlačna ter spo-

T. Koren

NOVALJA

Novo in ceneno letovišče na Jadranu

Poljedelska zadruga zo. j. Novalja na otoku Pagu je organizirala ugoden letni oddih na morju v Novalji. Dnevna cena skupno s prenočitvijo, zajtrkom, kosilom in večerjo je samo 400 din. Po tej ceni imate na sindikalno objavo 40% popusta. Vase zadovoljstvo nam bo drago. Izkoristite priljubljenost in z dopisnico pravočasno rezervirajte mesto zase. Storitve to danes, ker bo jutri morda že prepozno. Zadruga bo skrenila vse potrebno, da bo zadovoljstvo gostov čim večje. Novalja je znana po ugodnem bivanju in veselosti ter po svojih pridelkih: vinu, prosci, siri in pršutu. Prijave pošljite na naslov: Poljoprivredna zadruga Novalja na otoku Pagu.

Takšen je bil oglas v »Slovenskem poročevalcu« prav tiste dni, ko sem dajal na prijetno tehnično načrte, kje naj bi — kakopak ugodno in ceneno — preživel letosnji dopust. Ta oglas se mi je zdel prikupen na vse strani in tako sem se nekaj minut potem, ko smo začeli pisati 1. julija, odpotoval z družino reševat turistično uganke Novalje. Ze začelo se je s prijetnim uvodom: železnica je zaradi velikega navala potnikov poslala na jug dve ločeni kompoziciji, eno za Sežano in drugo za Reko. Tam nas je sprejel na krov parnik »Krišna« in nas nanesel po sinjih valovih Jadrana proti cilju.

Vsi, ki so bili namenjeni v Novaljo, je seveda vse napetostje prevzemela misel, kakšen je ta kraj in kaj bomo vse »odkrili« tamkaj.

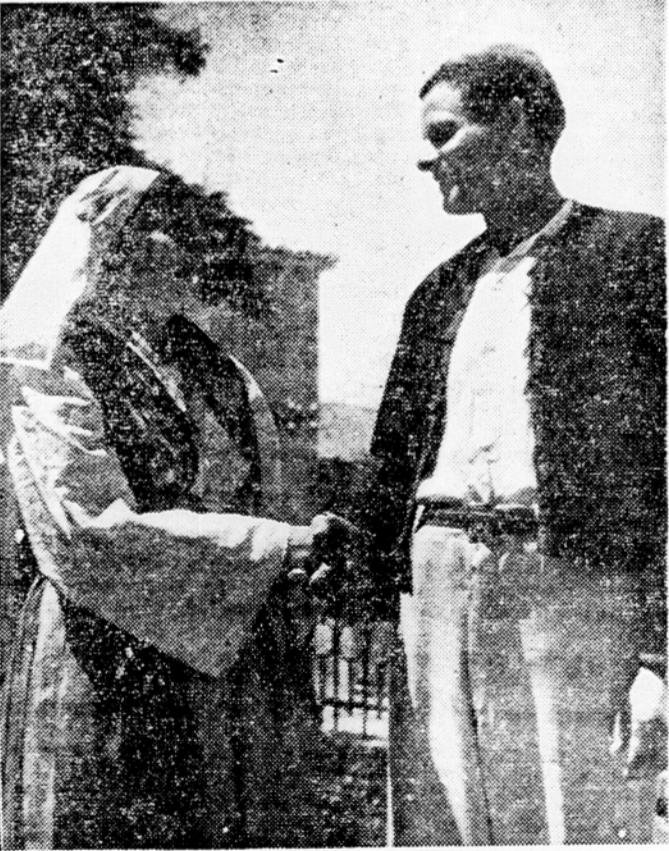
»V zadrugne hleve nas bodo »pravili«, je dejal eden potnikov, »in debelo bomo gledali, ko bo treba capljati kdo ve kam po pekočem soncu, da jih bomo dosegli.« Kar počakajmo! Ko smo se približali mestecu z lepimi in skoraj samimi dvonadstropnimi hišami, nas je že minil prvi poplah. Črnogledi potnik je umolknil...

Na pomolu nas je pričakovala — mislim — skoraj vsa vas. »Za zadrugo, — kar v restavracijo Jadrana!« Tako so nam svetovali drugemu za drugim in po dobrih 10 minutah smo že vsi imeli svoje sobe po zasebnih stanovanjih. Hotela v Novalji še niso postavili.

Pag

Otok Pag leži v severnem Jadranu in pripada notranji skupini Kvarnerskih otokov, ki se raztezajo ob vsej podvelebit-ski obali od severozahoda proti jugovzhodu. Od predgorja Velebita ga deli ožek Planinski kanal, širok ponekod samo 3 km. Pag spada v vrsto naših velikih otokov. Ima 284,5 km² površine. Dolg je 59 km in se razteza od Raba do Zadra. Pag je naš najbolj razčlenjeni otok z mnogimi rti, grebeni, polotoki, zalivi, rokavi in soteskami. Od drugih naših severnojadranskih otokov se razlikuje najbolj po tem, da ima obilo izvirov dobre vode in je daleč najbogatejši otok z vodo.

Na otoku Pagu prebiva 9500

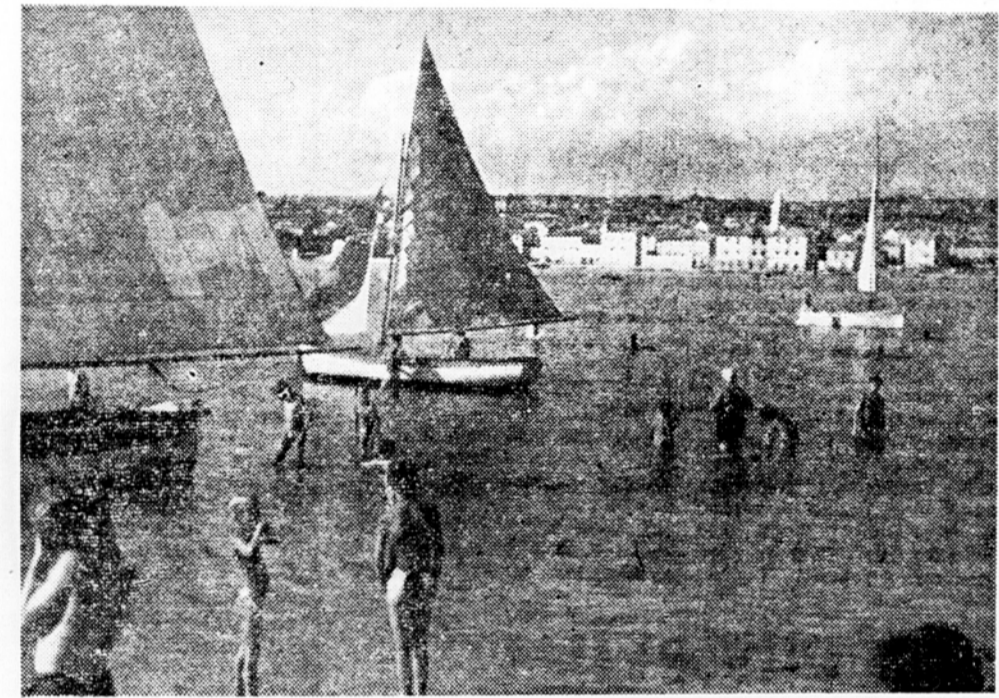


Folklorni par

ljudi (32 na 1 km²). Od celotne površine otoka je 28.362 ha kultiviranelega sveta, nedonosnih pa je samo 1167 ha. Največji del otoka sestavljajo pašniki, poleg njih pa orna zemlja, vinogradi itd. Glede na to sestavo sveta je na otoku zelo razvita živinoreja, poljedelstvo in vinogradništvo ter razumljivo — ribištvo. Na otoku štejejo okrog 35.000 glav živine, v glavnem ovac. Od njih proizvajajo letno okrog 100.000 kg sira in 21.000 kilogramov volne, trta pa jim rodi okrog 40.000 hl vina. Dalje je na otoku razvita industrija soli, katere so lani proizvedli 24 milijonov kilogramov. Slednjič tudi niso brez pomena izdelki domače obrti — paške čipke, ki so znane po vsem svetu. Ves otok je dobesedno preprežen s kamnitimi zidovi, s katerimi je ves ta otoški svet razdeljen na parcele.

Novalja

V Novalji, ki je po velikosti in številu prebivalstva drugo mesto na otoku, prebiva okoli 2000 ljudi. Leži v lepem zalivu, ki je delno skalnat, drugod pa zarastel z zelenjem, oboje prav prikupno za oko. Novalja je značilno dalmatinsko naselje s kamnitimi hišami in ozkim ulicami. Hiše so čedne in posebno notraj zelo čiste in lepo opremljene. Zivljenje v vasi teče iz večine pod okriljem zadrug, saj je razen 7 ali 8 družin vlačnja vsa vas v njej. Zadruga



Pogled na Novaljo

šteje petnajst različnih obratov, med njimi trgovine, kavarno, mizarstvo, čevljarstvo, mehaniko delavnico itd. Ljudje so zelo ljubezni in gostoljubni. Pretežni del se ukvarja z živinorejo in vinogradništvom, le nekaj malega jih zahaja na ribolovu. Zenske delajo na polju samo enkrat v letu in sicer ob trgatvi, sicer pa skrbijo za dom.

Turizem

Turizem so pričeli v Novalji spoznavati in organizirati šele letos. V ta namen je zadruga sklicala sestanek vseh vaščanov, kjer so prvič slišali o osnovah in koristih teh dejavnosti v tu-



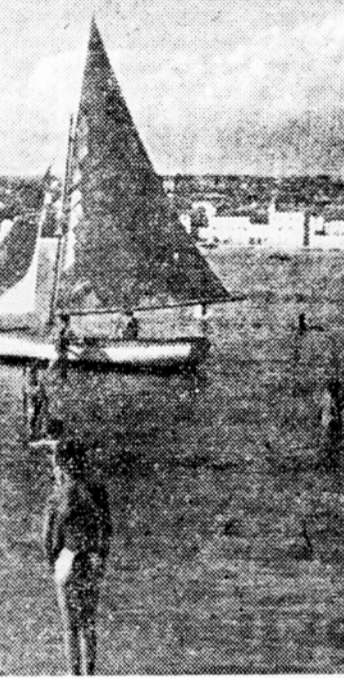
Folklorna skupina med izvajanjem plesa

ristično privlačnih krajih. Ustanovili so posebno komisijo, ki je pregledala vse zasebne sobe in izbrala vse primerne za ta namen, nato pa jih vzela v zakup za dnevno ceno 80 din od



Folklorna skupina med izvajanjem plesa

postelje. Prav tako je najela restavracijo, kjer se gostje hranijo in tako pripravila prostor za približno tristo ljudi. Saj niso računali, da bi imeli več kot 150 gostov ob istem času. Toda... beseda o Novalji je šla od ust do ust, število gostov pa vsak dan večje. Bilo jih je do 350 na dan. Kaj sedaj? Tudi v teh okoliščinah Novaljčani ne izgubijo glave. V kratkem času razdelijo vse goste po sobah, malo kasneje uredijo iz starega skladišča pri restavraciji novo jedilnico, vso na novo opremljeno iz zadrugnega mizarstva. Problem je rešen, gostje so zadovoljni. Kako bi tudi ne bili, saj tako pozorno pazijo na slehernega izmed njih. Da omenimo posebej samo sedanega upravnika restavracije, upokojenega učitelja Ivana Crnkovića, ki se je izkazal v tem kratkem času kot izkušen hotelir. Njemu res ne uide nobena še tako skromna želja. Clovek, ki prebije dopust v Novalji, se v kratkem znajde tam, kakor med starimi znanci in čobrimi prijatelji.



Okolica in kopaljšča

Vsakoogar, ki gre na morje zanima predvsem, kakšno je kopaljšče in kakšen je svet okrog njega. V Novalji in okolici je plaž in izletniških točk dovolj. V kraju samem je ugodna plaža z drobnim peskom in mivko. Morje se enakomerno in polagoma spušča v globino. Kdor mora preganjati revmatične sitnosti, bo našel tam zdravilno zmes... Pred pekočimi sončnimi žarki se kopalec lahko umakne v prijeten borov gozliček, kdor pa zeli pred krpeljo in po njej na kratek sprenod, se lahko potruji ob obali ali po celini do večje prodnate plaže Strašče.

Največja in ena izmed najlepših plaž na vsem Jadranu pa je pol ure oddaljena plaža Zrče, ki jo je mogoče obiti v celoti v dobre pol ure hoda. Lep izlet je tudi do plaže Trinček ali v staro Novaljo in še na plažo Babe. Posebno privlačen (za ljubitelje starin) je obisk starodavne Caske, kjer so od davne slave ostale samo še tri hiše in na holmcu nad njimi razvalina cerkvice iz VII. stoletja. Casko je šlo baje včasih do 5000 prebivalcev, se je pa potem pogreznilo v morje. Ob lepem vremenu in mirnem morju se menda še sedaj vidijo razvaline na morskem dnu. Mi jih nismo ugledali nikoli...

Sege in običaji

Vsakihi 14 dni priredijo domačini svojim gostom posebno prireditev narodnih plesov in pesmi. Saj si lahko mislite, da ni nikogar med njimi, ki bi jo zamudil. Tudi za našo prireditev so bili v kavarni ob obali zbrani vsi letoviščarji in vsi domačini. Nestrpno smo čakali začetka. Ob zvokih dude nastopi zdaj skupina, razporejena v pare z dudasedem na čelu. Zenske v krasnih belih vezelih bluzah, z drobnob nagubanimi krili v različnih barvah, s pisanimi rutami preko rame, na glavi s pečo, podobno naši belokranjski. Moški so oblečeni v značilne, doma tkane črne obleke z znano dalmatinsko čepico na



Folklorna skupina med izvajanjem plesa



Razpadajoča stoba iz XIV. stoletja o Caski

glavi. Ples sestoji iz korakov, podobnih valčku, polki, polonezi in četvorki. Vsi ti koraki so skladno prepleteni med seboj in sestavljajo zaključeno celoto. Da zdaj ne znam opisati temperamenta, s katerim so zaplesali in navdušenja, s katerimi smo jih obdarovali, mi ne boste šteli v zlo... Tak večer je treba doživeti.

Prebivalci Novalje zelo cenijo stare sege in običaje. Naključje je nanoslo, da sem bil priča svečanemu trenutku, ko mladi moški prostovoljno vstopi v zakonske oje. Zenin gre v spredu dvoh in dveh s svojimi pričami in sorodniki, pred njimi pa harmonikar, ki vso pot igra,



od svojega doma do nevestinega. Tu se pridruži spredu nevesta z enakim spremstvom. Tako se zdaj pomikajo po vsej vasi do ljudskega odbora, od ondat pa se spet vrnejo na ulice. Tam sorodniki vsak pred svojo hišo pogostijo svate s črno kavo ali protekom. Nato čestitajo nevesti in ženinu, ženske hite poljubovat nevesto. Pot jih zdaj vodi počasi dalje do ženinovega doma in na poročno zabavo.

Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača

Nepričakovano velik odziv gostov za letovanje v Novalji je dal organizatorjem turizma in vsem vaščanom še več poleta. Ze v prvih treh tednih so po skrbnih preračunih zadrug dosegle, samo pri hrani, nad 100 tisoč din dobička, kljub nizki, verjetno najnižji ceni v državi. Mimo tega je ostalo domačinom v istem času od nočnih nadaljnjih najmanj 350.000 din. In tudi ostalega drobiža gostje niso mnogo jemali še domov...

Po vsem tem ni čudno, da so pričeli Novaljčani delati že na prihodnjo sezono. Glavno skrb bodo prihodnje leto posvetili čim lepiš ureditvi kopaljšča. Za najbolj oddaljena med njimi pa pripravili prevozna sredstva. Odločeni so dalje, urediti toliko sob, da bi povečali zmogljivost na 600 do 700 oseb. V vse hiše nameravajo napeljati vodovod. Material bo priskrbel zadruga, delovno silo bodo dali domačini. Če bo zadruga dobila posojilo, misli graditi tudi moderno in veliko kuhinjo ter jedilnico. To bo velik prispevek na poti v tujskopmetne Novalje, ki bo lahko dovoljila še tako razvajenega gosta.

Novalja je lahko še več, Novalja je lahko za zgled mnogim našim velikim in že znanim letoviščem, ki ne verjamejo, da se dajo ustvarjati dobički z nizkimi cenami, z visokimi pa milijonske izgube. Novaljčani postrežejo vsakomur — pa naj bo domačin ali inozemec — enako dobro in enako pristržno. Na zgledu Novalje pa bi se lahko učila tudi marsikatera zadruga, kako je lahko povečati dohodke članov. Koliko je pri nas vasi, ki bi se po tej poti lahko preuredile v letovišarske kraje, saj jih je toliko prelepih na vseh koncih in krajih naše domovine, za katerih lenote in dobrote nihče ne ve. Seveda, tega zanje ne bodo storili drugi, marveč bodo morale ta korak opraviti same.

Organizatorjem turizma v Novalji želimo v bodoče še več uspehov v zadovoljstvo gostov, ki se bodo tako zmerom rajši oglašali v njihovem gostoljubnem kraju.

Z. M.

Beli krajini so predvsem potrebni strokovni kadri

Priznati je treba, da si prebivalci Bele krajine pod vodstvom okrajnega ljudskega odbora na vse načine prizadevajo, kako bi našli pot iz zaostalega gospodarstva. To prizadevanje je zlasti očitno od lanskega leta dalje, vendar je splošna tako gospodarska kot higijensko zdravstvena zaostalost tolikšna, da te ni mogoče premagati. V kratkem času z lastnimi sredstvi. Potrebno je dolgoročno, podrobno izdelan načrt, ki mora obsegati prav vse panoge gospodarstva, kulture in prosvete. Osnova vsega je vsekar desetletni perspektivni načrt, ki pa ga bo treba še izpopolniti s podrobno analizo vsega gospodarstva, strukture zemlje in rastlinstva.

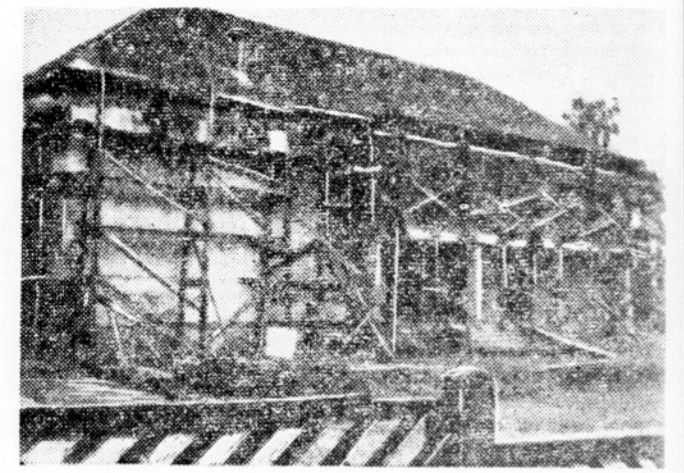
Bela krajina je danes še povsem neraziskano področje, posebno v geološkem pogledu. Na več krajih so na površini zemlje razne rudnine in tudi premog, vendar še nihče ni raziskal, v kolikšnih količinah in v kakšnih kvalitetah. Drobtci železne rude so običajni pojavi na vsem južnozahodnem področju okrajja. Kaj skriva zemlja, ne ve nihče. Koliko je neraziskanih podzemskih kraških jam, ki po lepoti kapnikov ne zaostajajo za lepotami v svetovno znanih jamah. Prav zaradi te nedotaknjenosti je Bela krajina bogata porpišče za strokovnjake, ki bi odkrili njena nedra ter s tem pokazali, kam naj se usmeri gospodarstvo, da se bo čimprej dvignilo na raven ostalih okrajjev. Okrajni gospodarski svet si prizadeva, da zaenkrat usmerja gospodarsko dejavnost na tiste panoge, za katere ima že sirovinsko osnovo in druge pogoje. Toda to je premalo. Brez poznavanja geološke sestava zemlje tudi napredno kmetijstvo ni mogoče.

Ravno pomanjkanje strokovnjakov je danes v Beli krajini najbolj pereče. Svojih domačih intelektualcev skoraj nima. Le redki so bili toliko premožni in tudi napredni, da so prej v stari Jugoslaviji in še prej v Avstriji dali svoje sinove ali hčere v višje šole. Iz tistih redkih, ki so šli študirat, so nekateri postali veliki možje, večina pa se jih je razkropila po svetu, kot toliko belokranjskih sinov in hčera, ki so s. bili prisiljeni poiskati kruh daleč od svoje ožje domovine.

Narodno osvobodilna borba in ljudska revolucija pa tudi v pogledu izobrazbe belokranjske mladine pomeni važno prelomnico. Na visokih šolah je daries že lepo število mladine. Samo na univerzi v Ljubljani danes študira 53 mladih belokranjcev in Belokranjk, ki bodo po končanih študijah prav gotovo izpopolnili občutno vrzel v pomanj-

kanju strokovnega kadra v svoji ožji domovini.

Okrajni ljudski odbor se dobro zaveda, da mora predvsem računati na te bodoče strokovnjake, zato se tudi, zannima, kako napredujejo. Sklenil je prav tako, da bo vse nadarjene študente na univerzi, gmotno izdatke podpiral kot doslej in jim tako omogočil čimprejše dokončanje študija. V ta namen je okrajni svet za prosveto in kulturo



Prenovljen Prosvetni dom v Crnomlju bo ponos Crnomlja. Sedaj obla-gajo zunanje stene z marmorjem. Letos bo dom dograjen in pripravljen za proslavo desete obletnice zasedanja SNOS, ki bo prihodnje leto v Crnomlju.

v okvirju proslave desete obletnice Pokrajinskega komiteja SKOJ sklical posvet z vsemi okrajnimi demiki, ki so včlanjeni v Klubu belokranjskih visokošolcev. Posvet je bil v Crnomlju 19. julija, sam potek pa je pokazal, da je bil zelo potreben in koristen.

Na tem posvetu so se pogovorili, da bo svet za prosveto podpiral vse visokošolce na univerzi z mesečno podporo 3000 din na vsakega. Denar bo nakazoval v skupnem znesku za vse na Klub belokranjskih visokošolcev, upravni odbor kluba pa bo delil to po potrebi vsakega posameznika. Vsi namreč niso enako potrebni podpore, pa tudi izdatki

(r)

Boj proti škodljivcem v kmetijskih zadrugah Srbije

Kmetijske zadruge v Srbiji so letno napravile pomemben korak naprej po zaslugi demokratičnih načel, ki čedalje bolj prodirajo vanje. Kljub temu je bilo nemogoče v kratkem roku povsod likvidirati ostanke birokratskega vodstva. V posameznih zadrugah se še pojavljajo posamezniki, ki skušajo obrždati v svojih rokah politično in gospo-

darsko oblast, ki se izogiba obveščanju članov o svojem delu in zavirajo, da bi načela samoupravljanja prodira v zadnje. Posledice so bile zelo pogoste: zlorabe in ponesverbe. Zaradi pomanjkanja zadrugne kontrole se je pojavilo n. pr. v občini Črež odvajanje zadrugnega imetja, tekstila, oblek in drugih predmetov zadrugne prodajalnice. Upravnik zadrug in predsednik Socialistične zveze v kraju sta s. razdelila denar od prodane živine. Namesto, da bi prodajala slabše ovce, sta za prodajo izločila boljše in jih nato sama kupovala.

V pomoravskem okraju so bili primeri, da so člani upravnih odborov v nekaterih zadrugah odlašali uslužbenca, da bi sam prišli na njihova mesta. Bili so tudi primeri, da so člani upravne odbora trgovali s pomočjo zadrug za svoj račun, zadrugne prostore pa izkoriščali kot nakupovalci drugih podjetij.

Pojavile so se tudi težnje po zapostavljanju skupščin in zadrugnih konferenc, ker menijo nekateri voditelji zadrug, da je to zgolj formalizem. Odpor proti takim poizkusom je čedalje večji. Zadrugni sami spoznavajo škodljivost take politike ter sodelujejo čim dalje bolj aktivno pri zadrugnem delu in kontroli poslovanja, tako da zavzema boj proti škodljivcem in zadrugnim birokratom čedalje večji razmah med zadrugniki samimi.

Cene na mariborskem trgu naglo padajo

Zivilski trg v Mariboru je letos bolj bogato založen kot lani, zlasti obiluje z zelenjavo, ki jo nudijo domači vrtnarji in zadrugniki ter državna posestva v Dravskega polja. Ob sredah in sobotah pripeljejo tudi zasebni kmetje na trg vozove krompirja, zelja in kumarca.

Velika ponudba je povzročila naglo padanje cen — pri krompirju od 14 na 10 dinarjev, pri kumarah pa od 30 na 10 in 7 dinarjev, na stojnicah socialističnega sektorja celo na 6 dinarjev. Tudi pri ostali povrtnini je znižanje cen občutno — koleraba stane 6 do 8 din kg, salata endivja 15 do 20 din, zelje 7 do 10 d.narjev, v socialističnem sektorju pa 5 in 6 din kg. Razmeroma visoke so še cene paprike 50 din kg in paradiznikov 30 do 40 din, ker oboje prihaja na trg večinoma iz Dalmacije. Ogromno je tudi strožjeja fiziola po 25 do 30 din kg.

Tudi sadja je zdaj dovolj na izbiri, vendar manj kot bi ga bilo, če ne bi znižala pridekla slana. Največ je na trgu hrušk po 25 do 40 din kg, jabolka zgodnja in lahko tako hitro napolniti. Doslej je dalo samo podjetje »Sadje-zelenjava« na trg 140 ton marelic in do ponedeljka v tem mesecu 260 tog krompirja. Toda

da so skoraj popolnoma odpravili prodajanje sva kupčke. Prodajalci so se privadili tehnično, vendar pa se najdejo še vedno med kupci gospodinje, ki zagovarjajo stari način prodajanja — čeprav je bil v njihovo škodo.

Prva makedonska narodna opera

Skopje, 28. julija. — Mladi makedonski skladatelj Kiril Makedonski je končal te dni prvo makedonsko narodno opero »Goce«, komponirano po drami enakega imena v stihih Venka Markovskega. Opera »Goce« ponazarje motive in dogodke iz dobe ilindenske vstaje, narodnoosvobodilnega gibanja zaslužnega makedonskega naroda proti velikemu turškemu imperiju. Opera ima štiri dejanja s sedmimi slkami. Delo bo v kratkem uprizorila makedonska opera.

Predilnica bombaža v Štipu bo spuščena v pogon 1. avgusta

V okvirju proslave petdesetletnice ilindenske vstaje bo v nedeljo prvega avgusta na svečan način spuščena v pogon predilnica bombaža v Štipu, ki spada v vrsto največjih industrijskih zmogljivosti v vrste v državi.

ZADNJE VEŠTI

KINO

KOLEDAR
Četrtek, 30. julija: Kriljen Meksi
ma
Petek, 31. julija: Izmac, Jelena

30. VII. 1943 - Napad partizan-
skih enot na Sela-Sumberk. V
hudih bojih so padli načelnik
Glavnega štaba Slovenije Milov-
van Saranovič, Dragani Jevtič
in Ivan Kavčič.
30. VII. 1944 - Enote IV opera-
tivne cone so zavzele Gornji
grad Smartno ob Paki, Ljubno
in Luča.

KINO «UNION»: amer. barvni
film «Onstran Missourija». Ted-
nik. Predstava ob 18 in 20.
KINO «KOMUNA»: amer. film
«Zaveza Paradižne». Tednik.
Predstava ob 18 in 20.
KINO «SLOGA»: amer. film «Afe-
ra na Trinidadu». Tednik. Pred-
stava ob 18 in 20. Prodaja vstopic
in vsih treh kinematografov
od 17 ure dalje.

L. KINO «TIVOLI»: amer. barvni
film «Onstran Missourija». Ted-
nik. Predstava ob 20.30.
KINO «BEZIGRAD»: amer.
film «Zaveza Paradižne» - Ted-
nik. Predstava ob 20.30. Prodaja
vstopnic in obeh letnih knjižnic.
Prodaja vstopnic eno uro pred pričet-
kom predstave.

KINO «SISKA»: italij. film «Sanja-
la sem o rajju». Tednik. Predstava
ob 18 in 20. Prodaja vstopic
od 17 ure dalje.
KINO «TRIGLAVA»: zarotni
KINO «SOCA»: zaprti
LETNI KINO DOM LM: franc.
film «Pariz poje» ob 20.30.
Prodaja vstopnic od 19 ure
dalje. V petek isti spored.

LITOSTROJ: amer. film «Velika
reka» ob 20. Zadržati. Prodaja
vstopnic eno uro pred pričet-
kom.
CELJE «UNION»: ameriški film
«Carrie».

CELJE DOM in LETNI: amer.
film «Rose and MC Coy»
BLED: franc. film «Vsa pota
peljejo v Rimo»
KAMNIK: slov. film «Jara go-
spodar»
ZADROVA: franc. film «Pre-
kletje».

VEVCE: angl. film «Begunec».
DOMZALE: nemški film «Mam-
ljiva nevarnost».
RADOVLJICA: amer. film «Ara-
tacija».

NOVO MESTO: «KRKA»: nem.
film «Glas drugega». 31. VII.
franc. film komedija «Frizer
za dame». Predstava ob 18.15
in 20.15.

ROGASKA SLATINA: jugoslov.
soc. drama «Svet na Kaj-
zarju». 31. VII. avstrijski glas-
beni film «Nesmrtni valček».
ZALEC: franc. film «Prepoveda-
ni igra». 31. VII. angl. barvni
film «Ljubzen je lep».

KRANJ «SVOBODA»: ital. film
«Sanjala sem o rajju» s tedni-
kom ob 20. V petek isti spored.
KRANJ «PARTIZAN»: ameriški
barvni film «Veliki Caruso» s
tednikom ob 20.30. V petek
isti spored.

JESENICE «RADIO»: amer.
film «Odošitev pred zoro» ob
18 in 20. V petek isti spored.
JESENICE «SVOBODA»: amer.
film «Odošitev pred zoro» ob
20.30. V primeru slabega vremen-
a se predstava vrši ob
16 v kino «Radio».

JESENICE «PLAVZA»: amer.
barvni film «Trije kavalerji»
ob 18 in 20. V petek isti
spored.
KOROSKA BELA: 31. VII. ital.
film «Volk z gore Silas» ob 20.

MARIBOR
Dežurna lekarna «Studenti Gor-
ke» ob 18
RADIO MARIBOR
Ob 12 Prens sponora Radia
Ljubljana, vmes od 13-13.15 odda-
je v madžarski ob 17 L. v Be-
thoven Sinfonija št. 2 v D-duru,
ob 17.30 Poslušajte domačo poro-
čilo ob 17.40 Zavezna gasba,
vmes objave in ozlasi, ob 17.50
Oddaja plemiškega društva v
Mariboru, ob 18 Prens sponora
Radia Ljubljana.

KINO MARIBOR
PARTIZAN: amer. film «Rapsodi-
ja otonost»
UDARNIK: amer. film «Rudniki
kralja Salomona»
STUDENCI: amer. film «Festival
Ch. Chaplina»
POBREŽJE: amer. film «Sužnja
preteklosti»
KINO MURSKA SOBOTA: anal.
film «Encore»
KINO PTUJ: franc. film «Konec
počitnice za ljubega boga»
PETEK
Dežurna lekarna «Centar, Go-
sposka 12

RADIO MARIBOR
Ob 12.00 Prens sponora Radia
Ljubljana, ob 17.00 Poje obrtniški
KINO PTUJ: franc. film «Konec
počitnice za ljubega boga»
PETEK
Dežurna lekarna «Centar, Go-
sposka 12

KINO MARIBOR
PARTIZAN: amer. film «Rapsodi-
ja otonost»
UDARNIK: amer. film «Rudniki
kralja Salomona»
KINO MURSKA SOBOTA, mehli-
ški film «En dan življenja»
KINO PTUJ: avstr. film «Eva
podevuje raj»

Jutri nadaljevanje pogajanj o Suezju?

Kairo, 29. julija (AFP). List »Al Tahrir« poluradni organ egiptovske vojske objavlja danes podrobno točko predloga, ki ga je stavil predsednik ZDA Eisenhower egiptovski vladi da rešite anglo-egiptovskega spora. List takole označuje ameriške predloge: V teku 18 mesecev bi britanske čete popolnoma evakuirale področje Sueskega prekopa. Na področju ne bi ostalo več kot 4000 britanskih tehničnih in vojaških strokovnjakov. Ameriška vlada se bo obvezala, da nudi Egiptu vojaško in gospodarsko pomoč. Vojaško oporišče v področju Sueskega prekopa bi moralo ostati v dobrem stanju, da bi se moglo uporabiti v slučaju vojne ali vojne nevarnosti. V tem primeru bi vlada ZDA in njeni zavezniki imeli pravico, da pošlje svoje čete na področje prekopa, da bi se sodelovali v njegovi obrambi. Politični komite Arabske lige bi imel nalogo, da presodi, če obstoji vojno stanje ali stanje vojne nevarnosti.

List nadalje piše, da ti predlogi tvorijo osnovo na kateri se sedaj za kulisami vodijo razgovori med bivšim britanskim vrhovnim poveljnikom na Sred-

Stevenson - Churchill
London, 29. julija (AFP). Adlai Stevenson je bil danes gost Vinstona Churchilla. Po razgovoru s Churchillom je zjavil, da se britanski ministrski predsednik zelo dobro počuti. Glede vsebine njunega razgovora pa je izjavil, da sta govorila o raznih vprašanjih, razumljivo tudi o morebitni četvrti konferenci s Sovjetsko zvezo. Churchill mu je ob tej priliki dejal, da je ideja za tako konferenco še vedno odlična.

Iz Koreje
Seul, 29. julija (UP). V pristanišče Inčon je danes prispela prva ladja s 1800 severnokorejskimi in 600 kitajskimi vojnimi ujetniki, ki bodo 5. avgusta repatriirani.

Pan Mun Jom, 29. jul. (AFP) V zavezniskem komunikatu, ki je danes objavljen, poročajo, da so se na današnjem sestanku komisije za nadzorstvo premirja, zedinili v naslednjih točkah: Takoj se dovoli neoboroženim osebam vstop v demilitarizirano cono, da izvedejo organizacijo zbirnih centrov za ujetnike, ki nečelo biti takoj repatriirani. Dovolj se po potrebi uporaba eksplozivov in metalcev plamenov za čiščenje ozemlja v demilitarizirani coni. Vzpostaviti se čimprej demarkacijska črta. Jutri se sestanejo predstavniki organizacij Rdečega križa držav OZN, med njimi tudi Južne Koreje, s severnokorejskimi in kitajskimi predstavniki.

Kašani obtožuje
Teheran, 29. julija (UP). Iranski verski voditelj in šef opozicije Kašani je zjavil, da bi ljudsko glasovanje v Iranu, kakor ga je zahteval Mosadek, predstavljalo kršitev ustave. Dejal je, da bo Mosadekovo poskusno razpustitev parlamenta storil precedent. Izrazil je mnenje, da bo ljudsko glasovanje morda velike dele države oddvojilo od vlade.

Konferenca Mednarodne federacije učiteljev
London, 29. julija (Tanjug). Danes se je v Oxfordu pričela konferenca mednarodne federacije učiteljev, ki bo trajala do sobote. Na konferenci so prisotni tudi delegati učiteljskih in prosvetnih združenj Jugoslavije.

30 nagrad za literarna dela v esperantu

Zagreb, 29. julija (Tanjug). Na 38. mednarodnem kongresu esperantistov je bil danes natečaj za najboljša dela na področju poezije, proze in drame. Od okrog 100 udeležencev jih je 30 dobilo denarne nagrade, od katerih jih je največ pripadlo delegatom iz Anglije in Škotske. Na sestanku po tekmovanju so sklenili, da bodo v bodoče taka tekmovanja organizirali tudi za grafiko in plastiko.

30 nagrad za literarna dela v esperantu

Nato je bilo še tekmovanje za najboljši govor v esperantu. Okrog 50 predstavnikov znanstvenih in tehničnih ustanov iz raznih delov Evrope je predložilo resolucijo v kateri pozivajo znanstvene ustanove naj bolj kot doslej uporabljajo esperanto v svojih publikacijah in pri znanstvenem delu. Resolucija poziva tudi UNESCO, da s svoje strani prouči možnost večje uporabe esperanta v znanosti in tehniki.

NEW YORK, 29. julija (r). Generalni sekretar OZN Hammarskjöld je v letalom odpohtonal o Zenezi, kjer bo prisotnost zasedanja Ekonomsko-socialnega sveta OZN.

Washington, 29. jul. (Tanjug) Tiskovni predstavnik Bele hiše James Hagerty je izjavil, da britanska vlada ni podvela nobenega uradnega koraka pri

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svojega nasprotstva navaja krščansko demokratski tisk predvsem konkurenco Reke in srednje evropskih luk, ki je prav zaradi visokih železniških tarif na pralah od Trsta, pripeljala do tega, da velike količine blaga zlasti iz Avstrije odhajajo v

Trstu ne zadoščajo nacionalistična gesla

Trst, 29. julija. (Po telefonu.) Krščanski demokrati so se upr. li nameri, da bi na jutrišnjem zasedanju administrativnega sveta tržaških javnih skladišč povišali tarife za nakladanje blaga v luki. Kot razlog svoje